

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

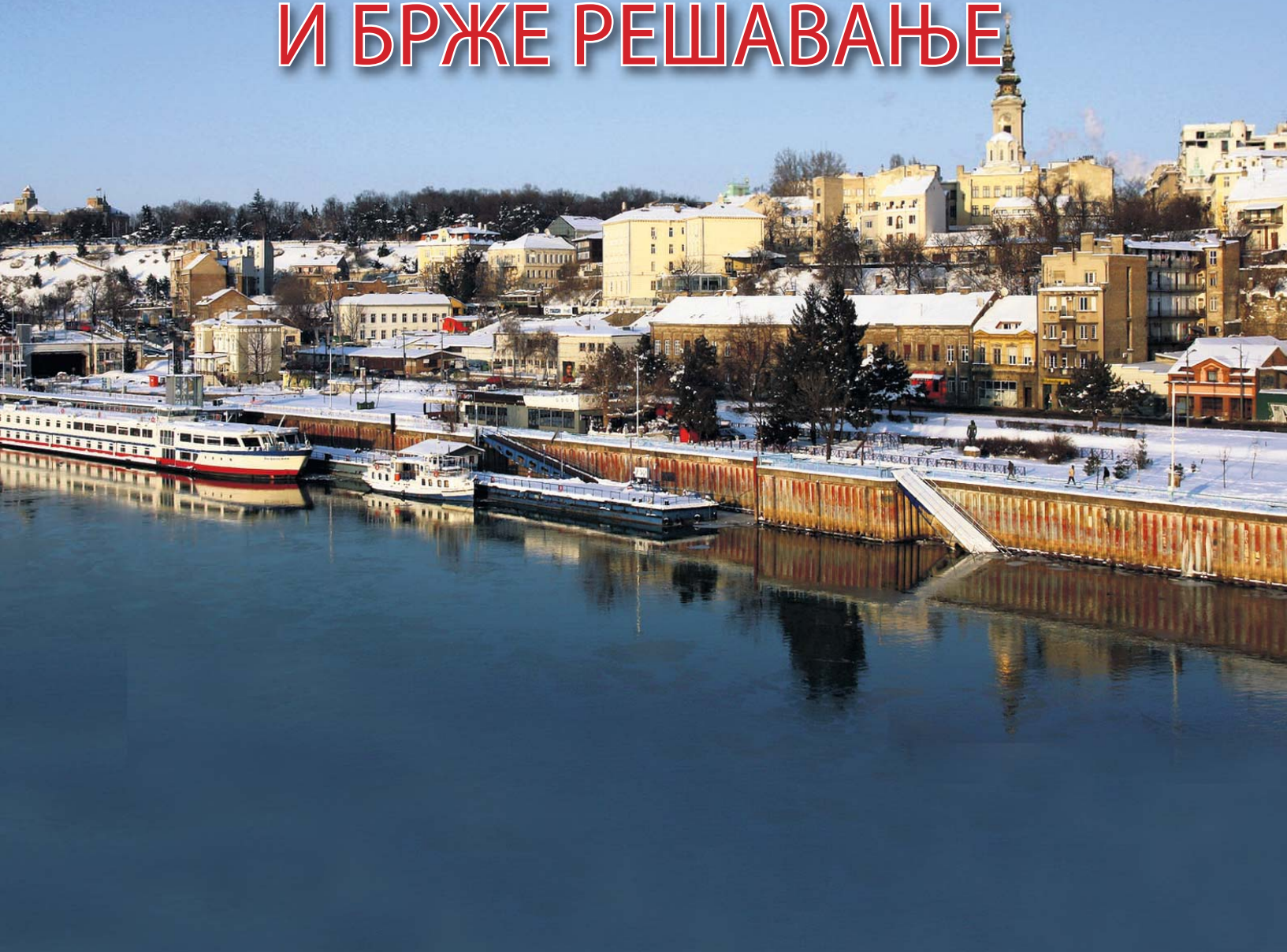
ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Фонду ПИО током 2013. године стигло 527.375 захтева за остваривање неког од права из ове области, што је 50.000 више него у 2012.

**ГОВОРНИ АУТОМАТ
0-24h: 0700/017-017
по цени локалног
позива
или: 011/30-60-680**

ВИШЕ ЗАХТЕВА И БРЖЕ РЕШАВАЊЕ

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:
Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**
Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:
Булевар уметности бр. 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:
011/2017-437
факс: 2017-437

**РЕДАКЦИЈА ЗА
ВОЈВОДИНУ:**
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:
Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:
011/2017-437

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:
www.pio.rs/glasosiguranika

КАКО ДА ЖИВИ ЖИВОТ

Време плов или рецепт за садашњост

Једна америчка породица је крајем прошле године одлучила да живи без мобилног телефона, без компјутера, модерне одеће. На овако радикалан и, за данашње време, ексцентричан корак Блер и Морган, родитељи једног двогодишњака и једног петогодишњака, одлучили су се највише из здравствених разлога када су схватили да је интернет једини свет у којем одрастају њихови синови, а телефон једина играчка. У периоду 1986. године, како су одлучили, живеће целих годину дана. Определили су се баш за ту годину јер су у њој рођени и пам-

старијих генерација, а туристи да се упознају са делом наше новије историје.

И ову изложбу у Београду и поменути породицу у Америци, не просторно али временски свакако, повезује још једна занимљивост, а то је да се календар за текућу годину потпуно поклапа са календаром из 1986. Ово необично подударње подстакло је творце нових календара из целог света да пренесу фотографије које су биле на календарима из 1986. и промене само актуелну – 2014. годину. Највише су задовољно трљали руке хобисти и колекционари, јер је на

те време када су се активно дружили с другом децом и када се другачије одрастало. Према њиховим речима, од када овако живе, они нормално доручкују, а видео игре у четири зида заменила је игра са псом и лоптом у дворишту.

И док ова породица у Онтарију живи своју 1986. годину, у Београду је у току изложба „Живео живот“, на којој је изложено све оно што је просечном човеку са нашег поднебља од 1950. до 1990. године била свакодневица. Изложба евоцира успомене на време црвених киоска са виршлама, учионице са споменарима, некад популарне аутомобиле и спортске успехе. Први део ове изложбе „лепог живота“, у лето прошле године, да подсетимо, обрадовао је чак 40.000 посетилаца, а други, који је у току, трајаће до 28. фебруара. Посетиоци могу да се врате у период од пре неколико деценија и да у аутентичним возилима из тог доба симулирају вожњу улицама тадашњег Београда, да обуку униформу радника тог времена и још много тога. Једном речју, да се сете једног дела свог живота, док млади имају прилику да осете живот

сајтовима за интернет продају освојена серија старих календара који су напрасно постали тражена роба.

Разни су начини да се вратимо у бивше време, а само један је кроз књигу „Приватни живот у Срба“, која сведочи да је од седамдесетих година такозвана средња социјалистичка класа све више освајала нове приватне слободе и прихватала нове моделе по угледу на тадашњи Запад. Употреба кућних апарата, ТВ-а, куповина аутомобила и слично, стварали су терен за настанак нових облика приватног живота којим смо полако достизали развијене земље. То је било пресечено ратним дешавањима на простору бивше Југославије, што нас подсећа да се слободе у приватном животу тешко освајају, а лако губе у бурној историји.

По свему судећи, најбоље је ипак послушати савет стручњака и живети данас, у садашњости, а у свему, што је често и најтеже, наћи меру. И, наравно, радовати се правим вредностима и ситуацијама које чине да живи живот. **Ј. Оцић**

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА НОВИНАРЕ У ФОНДУ ПИО

Више захтева и брже решавање у прошлој години

Годишње између 80.000 и 90.000 грађана оствари право на пензију

Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање током 2013. године стигло је 527.375 захтева за остваривање неког од права из ове области, што је 50.000 више него у 2012. Укупно је решено 94 одсто поднетих захтева, од чега је 92 одсто решења донето у законском року до 60 дана, што значи да је у односу на 2012. ажурност повећана за седам процената, речено је на редовној конференцији за новинаре на којој је представљен рад РФ ПИО у прошлој години.

Лекари вештачи Фонда током 2013. обавили су прегледе и вештачења више од 110.000 подносилаца захтева за остваривање права на инвалидску пензију, права на туђу помоћ и негу, телесно оштећење, захтева преко центара за социјални рад или по Закону о професионалној рехабилитацији инвалидних лица. У истом периоду обавили су више од 800 кућних посета ради вештачења непокретних и немоћних лица.

Планирани приходи и примања Фонда у овој години износе 600,4 милијарде динара. Из изворних прихода биће обезбеђено 58 одсто, а из дотација државе око 42 процента. Од укупних расхода 98,4 одсто биће издвојено за исплату пензија и осталих права из ПИО. Очекује се повећање броја пензионера за 1,2 одсто, а планирана су и два редовна усклађивања пензија – у априлу (0,5 одсто) и октобру (један одсто).

Током прошле године међународни стандарди ИСО 9001 за квалитет и ИСО 27001 за безбедност информација имплементирани су у све пословне процесе у Фонду. Урађено је више од 1.000 нових докумената по посебној методологији и пословни процеси су у целини дефинисани. Креиран је портал са документима и процедурама, који је као изванредно информатичко решење добио признање Јединствене асоцијације информатичара Србије. Уз помоћ донације шведске владе Фонд је почео са припремама за успостављање портала за размену података са ино носиоцима осигурања, који ће, већ за неколико месеци, омогућити безбедну и контролисану електронску размену података, а у коначном и брже доношење решења за све осигуранике који у својој радној биографији имају елементе ино стажа.

У 2013. години Фонд је добио и четири судске пресуде којима је утврђено право

својине РФ ПИО на објектима специјалних болница за рехабилитацију – „Златар“, „Жубор“, „Меркур“ у Врњачкој Бањи и на једном објекту Специјалне болнице у Новом

Драгана Калиновић

Пазару. Сви ови објекти су тренутно у фази укњижавања и циљ је да се врате намени због које су и изграђени средствима из доприноса.

Крајем децембра прошле године Фонд ПИО је добио извештај Државне ревизорске институције (ДРИ) у коме су у 26 тачака констатоване неправилности у поступању, а у осам тачака је скренута пажња, и дато је 39 појединачних препорука за отклањање слабости. Највећи број неправилности односи се на начин књижења и рачуноводствене евиденције, које немају финансијску последицу и исправљене су током трајања поступка ревизије. Део препорука односи се на системска решења на која Фонд не може да утиче, а неколико препорука ће бити спроведено у датом року од три месеца. Генерална оцена ДРИ је да у Фонду нема злоупотреба, превара нити других криминогених радњи.

На конференцији је било речи и о привременим решењима по којима су пензио-

нери често у обавези да враћају одређени износ. Директорка Фонда, Драгана Калиновић, појаснила је због чега на путу до коначног решења корисницима пензија може да буде издато и више привремених решења.

– Да би неко што пре могао да почне да прима пензију, Фонд доноси решење на основу података којима тог тренутка располажемо, а који су валидни. На путу до коначног решења може да буде донето још једно или више привремених, јер сваки пут кад добијемо нови податак о стажу и зарадама, ми доносимо решење којим се то верификује – објаснила је Драгана Калиновић.

Представници Фонда ПИО навели су да годишње око 100.000 осигураника оствари право на пензију, а њих 99,9 одсто добије прво решење као привремено, уз образложење разлога привремености. Најнижи законски износ пензије из категорије запослених и самосталних делатности тренутно је 13.221 динар и толико прима 17,5 одсто укупног броја пензионера.

И ове године у бање

Када је реч о рехабилитацији пензионера о трошку РФ ПИО, у прошлој години за те намене је издвојено 275, 6 милиона динара, а ову могућност остварио је 10.261 пензионер са најнижим приманима. У 2014. за ту сврху је предвиђено 339,6 милиона динара, те се очекује да ће око десет хиљада пензионера и ове године моћи да оствари ту погодност.

Присутне новинаре посебно је занимало и да ли ће последња година радног стажа улазити у обрачун пензија будућим корисницима.

– Било је различитих предлога о томе да ли последња година треба да улази у обрачун пензија, а све због решавања проблема између коначних и привремених решења. Међутим, све институције које су укључене у измену Закона много су ближе предлогу да последња година остане у обрачуну, а сада радимо на томе да се пронађе статистички показатељ са којим би та зарада могла да се упоређује да корисници ни на који начин не буду оштећени – рекла је Драгана Калиновић, директорка РФ ПИО.

В. Анастасијевић

СЛАВКО ИМРИЋ, ДИРЕКТОР ПОКРАЈИНСКОГ ФОНДА ПИО

Наставак одличних резултата

Остварен је планирани циљ, проценат решених захтева скоро максималан, а број нерешених мањи од једномесечног прилива

Повећаној ажурности и квалитетнијем решавању захтева на нивоу РФ ПИО дао је, као највећа организациона јединица, свој пуни допринос и Покрајински фонд, наравно у одличној комуникацији и квалитетном садејству са Дирекцијом Београд. У овим оквирима текао је и разговор са Славком Имрићем, директором Покрајинског фонда ПИО.

Да ли су у 2013. години остварени сви постављени циљеви за још боље пословање ПФ ПИО, у односу на већ одличне резултате постигнуте у претходној години?

– Примарни задатак Покрајинског фонда у 2013. години био је да се достигне максимум у решавању по захтевима корисника права и осигураника у законском року од 60 дана, и може се рећи да је тај задатак добрим делом остварен. На крају 2013. године проценат захтева које смо решили у законском року од два месеца био је на просечном нивоу од 93 одсто, што је скоро горњи максимум наших могућности, јер су у преосталом делу махом захтеви који се из објективних разлога (неплаћени доприноси, подаци који нам нису доступни) не могу решити у задатом року. Остварили смо и један од значајнијих задатих циљева, да квантитативно сведемо број нерешених захтева на крају године на једномесеч-

ни прилив нових захтева. Чак смо постигли и бољи резултат, јер смо у 2014. годину пренели 8.569 нерешених захтева, што је испод једномесечног прилива захтева у 2013. Један од

Осим пружања услуга осигураницима и корисницима пензија, ПФ ПИО је низ година и ослонац и подршка у раду организацијама

ђанских пензионера бесплатно користило бањске услуге у нашој земљи. Такође, Покрајински фонд је учествовао на свим значајнијим скуповима ових организација (годишњим скупштинама, обележавању јубилеја итд.), а са Савезом инвалида рада Војводине је чак био суорганизатор и активно је учествовао на трибинама о положају инвалида рада, и могућности ма побољшања тог положаја.

Како се у Покрајинском фонду одвија поступак увођења ИСО стандарда у вези са квалитетом и безбедношћу информација?

– Ми смо у свом делу рада укључени у овај процес који је врло значајан за Фонд у целини, јер ће допринети уједначавању и унапређивању процедура и у крајњем резултату бољем раду Фонда. Циљ увођења стандардизације у наш процес рада је да Фонд ПИО своје послове обавља ефикасније, брже и квалитетније, и то је пре свега у интересу осигураника и корисника наших услуга, а допринеће и бољој слици Фонда у јавности.

Који су правци унапређења пословања ПФ ПИО у 2014. години?

– Када говоримо о задацима Покрајинског фонда за 2014. годину, морам да поновим да

важнијих задатака био је и да донесемо што више коначних решења тамо где већ постоје привремена решења о пензионисању, како би што мање пензионера морало да враћа новац који су примили као вишак (преплату), јер је у око 80 одсто случајева износ пензије већи у привременом него у коначном решењу, што је углавном последица стриктне примене Закона о ПИО. Могу да кажем да смо за око 50 одсто ових привремених решења у 2013. години донели коначна решења о пензији, а рад на овоме наставићемо и у овој години, и очекујем да ћемо, у највећем делу, тај посао привести крају, осим у оним случајевима где нам закон то не омогућава.

инвалида и пензионерским организацијама. Да ли је та сарадња проширена у минулој години?

– Покрајински фонд своју друштвену улогу види и у сарадњи са организацијама пензионера и инвалида, и она је већ дуги низ година развијена тако да је у 2013. години само настављена. У прошлој години огледала се у одређеним заједничким активностима, примарно код упућивања пензионера на рехабилитацију у РХ центре и бање Србије о трошку Фонда. Овај задатак је у претходној години врло успешно окончан, те је у 2013. више од 2.500 војво-

су нам објективни квантитативни резултати рада већ на горњој граници могућег, мада ћемо и даље настојати да то побољшамо. Међутим, у жижи ће свакако бити унапређивање квалитета пословања, и то ћемо добрим делом остварити управо кроз увођење ИСО стандарда. Стандардизацију заиста морамо да схватимо као потребу да се она примењује непосредно у нашем процесу рада, да стандарди и процедуре дођу до сваког запосленог, да их они примењују на ваљан начин, а посебно оне које се на њих односе, али исто тако и да, ако уоче простор за њихово унапређење, у складу са предвиђеном процедуром то и предложе. Ово морамо на сваки начин пробудити и подстицати код запослених, јер људи који изводе оперативне радње у Фонду најбоље могу и да виде на који начин се оне могу побољшати и унапредити.

Кадровски потенцијал у ПФ ПИО је адекватан у стручном смислу, и оспособљен је да одговори изазовима који предстоје, а уз пуну ангажованост запослених на својим радним задацима ни добар резултат неће изостати. С друге стране, надам се да ћемо успети да набавимо још нове рачунарске опреме, па ћемо и на том плану унапредити пословање. У том контексту морам да нагласим да је недавно у Покрајински фонд стигао нови сервер, па очекујем да ће увођење нових софтверских решења олакшати рад запосленима, пре свега на терену. Ове године ће у Покрајинском фонду бити завршене две велике инвестиције, а то су адаптација пословних зграда филијала у Суботици и Врбасу, а очекујемо и почетак изградње пословне зграде филијале РФ ПИО у Новом Саду и надоградњу зграде филијале у Сремској Митровици, што ће свакако подићи квалитет услуга које пружамо нашим корисницима пензија и осигуранцима.

Мирослав Мектеровић

ОБИМАН ПОСАО УВОЂЕЊА МЕЂУНАРОДНИХ СТАНДАРДА У РФ ПИО

Извршена прва фаза сертификације

У Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање од почетка 2012. интензивно је рађено на пројекту имплементације и едукације запослених за стандарде ИСО 9001:2008 и ИСО 27001:2005.

Инфраструктуру пројекта сачињава Савет за квалитет и безбедност, на чијем челу је Драгана Калиновић, директорка Фонда ПИО, Радна група за примену и унапређење система управљања квалитетом услуга у складу са међународним стандардом ИСО 9001:2008, којом руководи помоћник директора Фонда Енвер Никшић, као и Радна група за примену и унапређење система безбедности информација у складу са међународним стандардима ИСО 27001:2005, на чијем челу је био Зоран Јосиповић, заменик директора Фонда. Вођа Административно-стручне службе за координацију, сарадњу и праћење рада на реализацији пројекта (Оперативни тим) је Марија Балтић, помоћница начелника у Сектору за правне и опште послове у РФ ПИО, а формирано је и још десет група које су део Оперативног тима.

– Стандарди у пословању Фонда су неопходни за квалитетан, унифициран и јасан начин рада. Да бисмо све пословне процесе дефинисали на јединствен начин, да бисмо ускладили процедуре и омогућили да се делатност обавља у складу са међународним стандардима квалитета и безбедности информација, морали смо да уложимо много труда. Урађено је и усвојено око 100 нових докумената и сви запослени имају приступ порталу где су документи смештени. Сам поступак увођења стандарда унео је доста новина у пословне процесе, дефинисао одговорности, што је свакако, пре свега, у интересу свих наших корисника и осигураника. Сертификационо

тело SGS d.o.o. обавило је 15. јануара преоцену, односно прву фазу сертификације, и добили смо Извештај оцењивача, а друга фаза сертификације – оцена планирана је крајем марта. Сада смо у фази између преоцене

су неки чланови више група) и 88 координатора квалитета и безбедности информација.

– Осим неколико обука које су консултант одржали за запослене пре првог доласка сертификационог тела, организована

Марија Балтић

и оцене, односно интензивне припреме за фазу оцене, и потребно је исправити документацију и отклонити неусаглашености које су нађене у преоцени. Морамо обезбедити примену докумената да би се систем и све што је описано у документацији примењивало. Неопходно је и да се преко координатора припреме и обуче запослени у свим организационим јединицама, а нарочито у онима које ће бити оцењиване према плану оцењивача – истиче Марија Балтић, помоћница начелника у Сектору за правне и опште послове РФ ПИО и вођа Оперативног тима овог пројекта.

У пројекат је укључен велики број запослених у Фонду: 19 чланова Савета, 22 члана Радне групе за квалитет, 20 чланова Радне групе за безбедност информација, 12 чланова Оперативног тима, више од 170 чланова група и подгрупа (од којих

је и обука након преоцене, како би чланови Оперативног тима и координатори за квалитет и безбедност информација припремили запослене у својим организационим јединицама за оцену представника сертификационог тела SGS d.o.o. – наводи Марија Балтић.

Иначе, Група за софтверску подршку примени система, на чијем је челу саветник директора Фонда ПИО, Зоран Сутара, уз значајно ангажовање колега из Сектора ИТ, посебно Ивана Кулића из Дирекције Покрајинског фонда, припремила је и апликацију за управљање документацијом система уз помоћ алата MSSharePoint-портал ИСО стандарди која обезбеђује приступ документима, контролу докумената и друго. Ова апликација је добила и признање „Дискоболос“ Јединственог информатичког савеза Србије за 2013. годину.

Јелена Оцић

НА КРАЈУ 2013. У СРБИЈИ НА ПОСАО ЧЕКАЛО 769.546 ОСОБА

Незапосленост смањена и у Војводини

Небојша Кукић, директор Покрајинске службе за запошљавање, саопштио је у Новом Саду да је на крају 2013. године на нивоу Републике Србије регистровано 769.546 незапослених особа, од тога 393.500 или 51,1 одсто жена. У истом периоду на евиденцији војвођанских филијала Националне службе за запошљавање посао је чекало 199.770 незапослених, од којих 99.955 жена, што је око 50 одсто од укупног броја оних који су без запослења. У односу на крај 2012. незапосленост у Покрајини је смањена за 1.186 особа.

Говорећи о старосној структури незапослених, Кукић је навео да је на евиденцији војвођанских филијала НСЗ 31. децембра 2013. било 54.170 младих од 15 до 29 година старости (27,1 одсто од укупног броја незапослених), што је за 839 или 1,5 одсто мање него у истом периоду 2012. Старијих од 50 година на евиденцији филијала НСЗ у Војводини има око 51.000, односно 25,5 процената од укупног броја.

Директор Покрајинске службе за запошљавање је изнео и да је током 2013. на сајмовима запошљавања у АПВ учествовало скоро 19.000 незапослених и 523 послодавца, који су исказали потребу за запо-

сарадњи са другим надлежним институцијама (чланови комисија су и лекари вештаци из РФ ПИО), за 1.616 особа.

Небојша Кукић је навео и која су дефицитарна занимања у Војводини. То су: ге-

ронтотомађин, касир, администратор осигурања, наставник немачког језика, дипломирани социјални радник, специјалиста доктор медицине, микробиолог, информатичар итд. Теже до посла долазе НКВ радници, аутомеханичари, бравари, металостругари, грађевински техничари, матуранти гимназије и дипломирани економисти.

Према подацима Покрајинске службе за запошљавање, највећа незапосленост у Војводини регистрована је у општинама Бела Црква, Мали Иђош, Ириг, Нова Црња, Опово, Сремски

Карловци и Србобран.

С друге стране, најмање незапослених има у општинама Бачки Петровац, Нови Сад, Суботица, Зрењанин и Стара Пазова.

М. Мектеровић

Небојша Кукић

шљавањем 1.995 особа. На овим сајмовима запослено је 1.067 људи, док се у периоду од шест месеци након одржавања сајмова запослило још 3.885. Током 2013. године урађена је и процена радне способности, у

Четврта рата помоћи за београдске пензионере

Исплата четврте рате помоћи пензионерима са најнижим примањима у Београду почела је 28. јануара. Ову врсту помоћи примиће око 110.000 најугроженијих пензионера чија су примања нижа од 20.000 динара, рекао је градски секретар за социјалну заштиту, Ненад Матић.

– Град је за ову врсту помоћи издвојио близу 250 милиона динара. Пензионери чија су примања нижа од 15.684 динара примиће по 1.000 динара помоћи. Они су у децембру из републичке касе добили по 4.000 динара. Пензионери који имају пензије од 15.684 до 18.090 динара примиће помоћ од 5.000 динара, а они чије су пензије од 18.090 до 20.100 динара добиће по 4.000 динара – навео је Матић. **Г. О.**

ПОСТАВЉЕН ПОРТАЛ ПРАВНОГ СИСТЕМА СРБИЈЕ Једна од највећих збирки правних података

„Службени гласник“ је после годину дана рада поставио базу прописа, службених гласила и других података о правном систему Србије. Интернет портал Правно-информациони систем Републике Србије (www.pravno-informacioni-sistem.rs) грађанима пружа лако доступан приступ прописима Србије и правној регулативи Европске уније. Бесплатан ће бити приступ делу портала на коме се налазе „Службени гласник“ у електронској форми, основни и незванично

прочишћени текстови прописа и линкови на прописе ЕУ, док ће база судске праксе бити доступна уз надокнаду, а шифре за приступ том делу базе већ су дате свим судовима у Србији.

„Службени гласник“ ће наставити рад на бази, у којој се већ налази 15.000 докумената, уносећи у њу и одлуке скупштине, председника и министарства, док у делу о судској пракси неће бити уношене све, већ само репрезентативне судске пресуде. **В. К.**

Завештање, поклон или доживотно издржавање

Многи људи у познијем животном добу, уколико немају потомке или блиске рођаке на које би се у старости могли ослонити, настоје да имовином коју поседују обавезу неког да брине о њима

Кад стигне у позно животно доба, већина људи почне да размишља о томе на који начин да подели своју имовину наследницима или, у случају да немају деце ни блиских рођака, о томе ко ће им се наћи у старости и евентуалној болести. Постоји неколико правних послова којима се може регулисати наслеђивање имовине. За који ће се нека особа одлучити зависи искључиво од њене воље, односно одлуке о томе коме жели да остави оно што је стекла, посебно непокретности. О томе како на време разрешити овакве недоумице разговарали смо са адвокатом Светланом Марјановић.

– Прва помисао када је реч о остављању имовине наследницима је сигурно оно што већина људи назива тестамент, а уствари правни термин је завештање. То је било какав писани траг воље једне особе којим она оставља своју имовину одређеном лицу, свесна својих радњи, оријентисана у времену и простору, без принуде и присиле. Завештање може бити у писаној форми, својеручно написано и потписано, може бити дато пред сведоцима, или изјављено и депоновано у суду – оверено завештање пред судијом, у присуству два сведока, где завешталац изјављује на који начин и коме треба да буде подељена његова имовина кад њега више не буде било. Понекад оваква завештања не нуде правну сигурност, односно, на суду се могу оспорити уколико наследни учесници покрену поступак, мада ти поступци могу да потрају – објашњава наша саговорница.

Многи људи кад зађу у године, уколико немају потомке или блиске сроднике на које би могли да се ослоне, или чак и када имају децу а само једном од њих (према договору или из неких својих разлога) желе да оставе имовину, сачињавају уговор о доживотном издржавању.

– Уговор о доживотном издржавању закључује се између уговорних страна: примаоца издржавања (особе која поседује имовину и потребна јој је нека врста помоћи) и

даваоца издржавања (особе која ће бринути о примаоцу издржавања и наследити имовину). Овакав уговор се закључује у суду, пред надлежним судијом и сведоцима. Адвокат саветује да такав уговор прималац издржавања закључи са људима које познаје, у које има поверење и проверене пријатељске, родбинске или дугогодишње комшијске везе. За оверу оваког уговора плаћају се само судске

таксе, које нису високе. Након смрти примаоца издржавања, када овај уговор ступа на снагу, давалац издржавања, односно особа која је наследила непокретност, плаћа порез на пренос апсолутних права (познатији као порез на промет) у висини од два и по одсто процењене вредности имовине. Процену врши Министарство финансија, Одељење управе прихода где се непокретност налази. Треба рећи и то да се давалац издржавања уговором о доживотном издржавању обавезује и да обави сахрану у складу са обичајима средине у којој живе. Иначе, ова врста уговора се најтеже „обара“ на суду после смрти примаоца издржавања. Раскинути га са успехом може само онај ко га је и потписао, дакле прималац издржавања, уколико није задовољан оним што од даваоца издржавања добија, што није реткост код нас. Наиме, онај ко реши да на овакав начин збрине себе у старости неретко очекује 24-часовну пажњу и помоћ,

Светлана
Марјановић

а не само бригу о снабдевености и лековима, па када то не добије, јер даваоци издржавања имају и своје породице и обавезе, прималац издржавања је склон да закључени уговор раскине. То се такође мора урадити судским путем, подношењем тужбе – појашњава Светлана Марјановић.

Још један начин да се неко побрине за стечену имовину јесте и уговор о поклону.

– Ово је најбржи и најефикаснији начин којим се решава питање имовине. Уговор се оверава на шалтеру суда и у овом случају поклонодавац поклања своју имовину поклонопримцу. Уговорне стране се том приликом договарају да ли ће и како ће поклонопримац бринути о ономе ко му даје поклон (слично као и код уговора о доживотном издржавању). Овај уговор након смрти поклонодавца могу, ради редуције, нападати само нужни законски наследници, синови и кћери, наследници првог степена сродства – јасна је наша саговорница.

Последњих година је веома актуелан и присутан уговор о куповини неусељивог стамбеног простора, стана или куће.

– Неусељив стамбени објекат продавац продаје по цени знатно нижој од тржишне, наставља да живи у свом простору до краја живота, а купац улази у стан тек после смрти продавца. Продавци, махом старије особе, од новца добијеног продајом омогућавају себи да до краја живота немају финансијских брига, имају довољно новца да плате негу ако им је потребна, одлазак у бању, на море, и око оваквих продаја и уговора најмање је судских спорова – закључује Светлана Марјановић, адвокат из Београда.

Треба рећи још и то да се, без обзира на врсту уговора, приликом њихове реализације плаћа порез на пренос апсолутних права, јер уговорне стране углавном нису у најближем сродству да би биле ослобођене плаћања овог пореза.

Весна Анастасијевић

Светосавска академија у Књажевско-српском театру

У част Светог Саве, првог српског архиепископа и просветитеља, у Књажевско-српском театру у Крагујевцу одржана је традиционална Светосавска академија, централна свечаност поводом школске славе и дана духовности.

Уметнички програм отпочео је Академски камерни хор „Лицеум“ извођењем Светосавске химне, а у беседи о принцу који је презрео царске дворе, мудром и истрајном

архиепископу, чудотворцу, измирителу, градитељу цркава и светогорских манастира, говорио је свештеник крагујевачке Саборне цркве Александар Мирковић.

Празник Свети Сава установљен је за школску славу 2. јануара давне 1840, на предлог Атанасија Николића, ректора крагујевачког Лицеја, а прва прослава Савиндана у Србији одржана је управо у овом граду.

Средства за унапређење положаја ОСИ

Државна секретарка Министарства рада, запошљавања и социјалне политике, Бранкица Јанковић, потписала је 28. јануара уговоре о финансирању пројеката намењених реализацији програмских активности са 33 савеза организација особа са инвалидитетом. Једнаест савеза је из Војводине а 22 из централне Србије, и они окупљају 526 локалних организација. Средства намењена овим активностима у укупном износу од 222.969.800,85 динара обезбеђена су у буџетском фонду за програме заштите и унапређења положаја особа са инвалидитетом.

Бранкица Јанковић је истакла да је и поред тешке економске ситуације држава и у 2014. успела да обезбеди средства за програме који доприносе побољшању положаја особа са инвалидитетом и да се реализацијом ових програма обезбеђује континуитет у раду савеза и локалних организација ОСИ током целе године.

Приоритет конкурса био је унапређење положаја особа са инвалидитетом кроз развој иновативних сервиса и подршка развоју и реализацији стимулативних и инклузивних програма за социјалну интеграцију и инклузију ОСИ.

Унапређење положаја Рома

У Скупштини града Крагујевца одржана је конститутивна седница Савета за унапређење положаја Рома на територији Крагујевца. Савет има чеднаест чланова, а чине га представници Градског већа, установа социјалне и здравствене заштите и образовања, и ромских организација, које су и до сада радиле на побољшању њихових услова за живот. Према незваничним проценама, у Крагујевцу има око петнаест хиљада Рома.

Намера новоформираног Савета је да се, у складу са исказаним потребама, формирају тимови и радне групе из система образовања, културе, социјалне и здравствене заштите, који ће помагати у остварењу конкретних програма. Из градске касе биће издвојена два и по милиона динара за ове пројекте.

Иначе, и до сада је локална самоуправа, кроз активности Канцеларије за ромска питања, помогла да велики број Рома добије лична документа која су и даље основни проблем у унапређењу живота ових људи.

Кнић: веће накнаде за породиље

Без обзира на скромна финансијска средства у буџету, општина Кнић је повећала накнаде за незапослене породиље са шест хиљада на седам хиљада динара месечно. Те на-

докнаде су ниже него у околним општинама, али се, како истичу у књићанском Центру за социјални рад, редовно исплаћују.

Право на исплату ове надок-

наде појединачно траје дванаест месеци. Број незапослених породиља варира, али, према подацима Центра за социјални рад у Книћу, креће се од 45 до 50 месечно.

Нови Сад: хуманитарна акција за Свратиште

Милош Вучевић, градоначелник Новог Сада, заједно са глумцима из емисије „Државни посао“, спортистом Ненадом Пагонисом, и представницима компанија „Универекспорт“ и „ОМкафе“, посетио је Свратиште за децу улице и корисницима ове установе уручио поклоне.

– Значај Свратишта за Нови Сад је несумњив и град мора подржати ентузијазам и рад запослених у овој установи – истакао је Вучевић.

Градоначелник је нагласио да су градским буџетом за 2014. предвиђена и средства за изградњу Прихватилишта за малолетне особе.

Далиборка Батрнек Антонић, координаторка у Свратишту, рекла је да је од оснивања пре две године ова установа имала 8.000 посета и да се тренутно ради са око 380 деце.

– Сва деца која овде дођу добију топлу одећу и обућу, храну, могу и да се окупају, а трудимо се

и да се укључимо и у школски систем да би деца редовно пратила наставу. Истовремено желимо да захвалимо суграђанима који свакодневно доносе одећу, обућу и друге потрепштине – истакла је Далиборка Батрнек Антонић.

Децембарска зарада 50.820 динара

Просечна нето зарада у децембру 2013. у Србији износила је 50.820 динара, што је номинално за 15,2, а реално за 15 одсто више у односу на претходни месец.

У односу на децембар 2012. године, просечна нето зарада у децембру прошле године била је номинално већа за 8,3, а реално за шест одсто, саопштио је Републички завод за статистику.

Просечна нето зарада у 2013. години била је номинално виша за 6,2 одсто, а реално нижа за 1,5 одсто у односу на претходну годину.

Исплата пензија

Исплата другог дела децембарских примања пензионерима из категорије запослених почела је 25. јануара.

Пензионери самосталних делатности примиће целе јануарске пензије 4. фебруара, а војни и пољопривредни пензионери 6. фебруара.

Нове основице

Од уплате за фебруар 2014. године важе нове основице осигурања по члану 15 које су у односу на претходни период више за 5,06 одсто (због усклађивања са кретањем зарада у претходном кварталу).

РФ ПИО подсећа грађане који сами плаћају допринос за пензије да могу да се одреде за једну од 13 основица осигурања, независно од стручне спреме коју имају. По Закону о доприносима за обавезно социјално осигурање, најнижа основица износи 35 одсто просечне републичке зараде из претходног тромесечја, што је 22.282 динара, а највиша пет просечних плата, односно 318.320 динара.

Допринос за пензијско и инвалидско осигурање је 24 одсто, што значи да ће се месечни издатак кретати у распону од 5.347,68 до 76.396,80 динара. Ови износи примењиваће се за уплате доприноса за фебруар, март и април 2014. године.

Ослобађање од плаћања партиципације

Осигураници који имају право на ослобађање од плаћања партиципације за здравствене услуге (према Правилнику који доноси РФЗО) могу да оду у филијале или испоставе овог фонда у којима им је оверена књижица да би добили потврду за ову годину. Плаћања партиципације за здравствене услуге за које је она предвиђена (нпр. прегледи код изабраног лекара, лекови за које се плаћа фиксна партиципација од 50 динара, лабораторијске анализе, рехабилитација, процентуално учешће у цени имплантата, медицинско-техничких помагала...) ослобођене су одређене категорије грађана (ратни војни инвалиди, цивилни инвалиди рата, слепа и трајно непокретна лица, особе која остварују накнаду за туђу помоћ и негу, добровољни даваоци крви и друге социјално угрожене категорије).

НИС запошљава младе

Наша највећа нафтна компанија НИС „Гаспромнефт“ примила је 13. јануара ове године у радни однос 78 младих остварујући тако програм „НИС шанса“, који ова компанија спроводи у Србији већ пет година. Програм је настао из сарадње на пројекту запошљавања Републике Србије „Прва шанса“ и НИС-а, и досад је, у партнерству са органима АПВ и локалним самоуправама и са Националном службом за запошљавање, у НИС-у посао добило 670 младих људи.

Почетком ове године запослено је још 54 кандидата са високом стручном спремом, углавном инжењера рударства и организације рада, дипломираних економиста и дипломаца технолошког и технолошко-металуршког факултета, као и 24 кандидата са средњом стручном спремом – највише машинских и електротехничара. Сви они су примљени на годину дана у својству приправника.

Анкета о образовању одраслих део је европског статистичког система о целоживотном учењу. Спроводи се у свим земљама чланицама ЕУ, државама чланицама ЕФТА и земљама кандидатима за чланство у ЕУ, а с обзиром на то да се врши према јединственој методологији Евроста, подаци међу земљама могу да се пореде.

Републички завод за статистику (РЗС) недавно је објавио резултате прве Анкете о образовању одраслих спроведене у Србији 2011. године. Ово истраживање, којим је обухваћен узорак од 4.138 појединаца старости од 25 до 64 године, показало је да је просечан модел који учествује у целоживотном образовању мушкарац старости од 25 до 34 године, са завршеним високим образовањем, који је запослен и живи у граду.

У 2011. години 16,5 одсто становника Србије старости од 25 до 64 године учествовало је у неком облику формалног (ФО) или неформалног образовања и обука (НФО), од којих већина припада старосној групи 25-34 године, док их је најмање у доби између 55 и 64 године.

Анкета је показала да учешће у образовању и обукама у великој мери зависи од нивоа образовања, па је тако у њима учествовало око једна трећина високообразованих, 14,26 одсто популације са завршеном средњом школом и мање од један одсто становника са основним образовањем. У ФО или НФО највише су учествовали запослени, а најмање незапослени, од којих је више учествовало и неактивно становништво, као што су пензионери, студенти, лица неспособна за рад и сл.

У неформалном образовању, које подразумева радионице, курсеве, обуке, семинаре, приватне часове итд., учествовало је 13,6 одсто испитаника. Нешто је више жена него мушкараца, а највише њих (54,7 одсто) је у старосној групи 35-54 године.

АНКЕТА О ОБРАЗОВАЊУ ОДРАСЛИХ

Србија међу последњима у Европи

Према резултатима анкете, жене се више опредељују за програме из области образовања и хуманистичких наука и уметности, а мушкарци за области технике, производње и грађевинарства, пољопривреде, ветерине и услуга.

Највећи број програма неформалног образовања у којима учествују одрасли, више од 76 процената, у вези је са послом, у циљу повећања могућности за запошљавање, напредовања у послу, задржавања постојећег или добијања новог посла и сл., и већину тих програма организују и финансирају тренутни или потенцијални послодавци.

Резултати истраживања показали су и да 19,1 одсто одраслих становника Србије до нових знања и вештина долази на информативан начин, односно учи

од чланова породице, колега, пријатеља, користи компјутер и интернет, књиге и штампани материјал, ТВ и сл. Већина (70,5 одсто) оних који на овај начин уче не користи ниједан други начин стицања знања.

Када је реч о препрекама, односно тешкоћама које спречавају одрасле да учествују у образовању, испитаници су најчешће наводили високе трошкове, а затим породичне и пословне разлоге и обавезе. Они који су учествовали у образовању и обукама, како истраживање показује, имали су позитиван однос и позитивна очекивања од образовања, а као разлоге за учешће најчешће су наводили: жељу да се увећају знања и способности из области која их интересује (54,7 одсто), да се посао ради боље или да се напредује у каријери (45,5), да се

стекну знања и вештине потребне за свакодневни живот (40,9), да се стекне сертификат/диплома (38,4).

Највећи број учесника у образовању и обукама (36,2 одсто) наводи да је од тога имао личну корист, у смислу упознавања нових људи и унапређивања општих знања и вештина, 11,6 одсто је добило или променило посао, док нешто више од четвртине њих не види корист од образовања.

Анкетом се дошло и до података да више од 90 процената одраслих не учествује у друштвеном и политичком животу, а када је реч о културним активностима, најчешће се упражњава читање – више од 90 одсто анкетираних чита новине, а књиге 42,4 одсто. Око 20 процената одраслих становника Србије посећује позоришта, концерте, оперу, балет, а 19,8 спортске догађаје. У биоскоп иде око 13 одсто одраслих, док сајтове са културним садржајима посећује њих око 10 процената.

Нешто мање од 63 одсто становника наше земље, према сопственој процени, зна страни језик. Један страни језик користи 47,7 процената, 12,3 два и 2,8 одсто одраслих користи три или више страних језика. Највише испитаника, нешто мање од две трећине, користи енглески језик, 28,5 руски, немачки говори 15,3, а француски 9,5 процената.

Према учешћу одраслих у образовању и обукама, Србија је са 16,5 одсто у 2011. години знатно испод просека земаља чланица ЕУ, у којима 40,8 одсто одраслог становништва учествује у образовању. Нижу стопу учешћа у образовању одраслих од наше земље имају само Грчка и Румунија, док највишу стопу учешћа, више од 70 одсто, имају Луксембург и Шведска.

В. Кадиф

БЛАГОДЕТИ ШЕТЊЕ

Једноставним корацима до бољег здравља

Бројна истраживања која се у свету спроводе показују да ходање, иако један од најосновнијих облика кретања и вежбања, има бројна благотворна дејства, како на тело, тако и на ум.

Када се говори о побољшању памћења и одржавању мозга активним, прво на памет падају разне „вежбе за мозак“, као што су укрштене речи, судоку и слично. Међутим, показано је да и шетање може да побољша памћење и да доводи до волуметријских промена у мозгу. Заправо, кардиоваскуларне вежбе доводе до већег протока крви у мозак, доносећи кисеоник и хранљиве материје. Студија објављена у часопису „Nature Communications“ показала је да су старији људи који су ходали 40 минута дневно, три пута недељно, годину дана касније имали повећање од два одсто у запремини хипокампуса, једне од главних структура мозга укључене у меморију. Запремина хипокампуса иначе опада за око један одсто сваке године након педесете. Имајући

то у виду, повећање од два одсто је и те како велика ствар, јер указује на то да пешачење може да „промени“ типично опадање запремине мозга које је повезано са старашћу.

Поред утицаја на мождане функције, шетање има још много предности. Недавно истраживање објављено у часопису „Cancer, Epidemiology & Prevention“ показује да вежба као што је пешачење може да смањи ризик за оболевање од рака. Истраживачи су на основу физичких активности 73.615 жена у постменопаузи открили да су оне које су сваког дана учествовале у енергичним физичким активностима имале 25 одсто мањи ризик за оболевање од рака дојке, док је женама које су ходале најмање седам сати недељно тај ризик био смањен за 14 одсто. Дакле, чак и без икаквих других облика вежбања, жене које пешаче имале су веће шансе да рак дојке држе на одстојању. Као предност пешачења показало се и да брза шетња може помоћи у смањењу ризика за висок крвни притисак, висок холестерол и дијабетес.

Сваки лекар ће рећи да пешачење може смањити ризик од срчаног напада. Међутим, научници су сада открили колико тачно корака је потребно направити да би се срце одржало здравим. У новом истраживању, објављеном у часопису „Lancet“, научници наводе да је особама са раним знацима пре-дијабетеса прављење додатних 2.000 корака дневно, што је једнако 20 минута хода умереним темпом, помогло да смање своје шансе за срчане проблеме. Истраживачки тим је прегледао податке 9.306 одраслих из 40 земаља, који су учествовали у експерименту званом „Навигатор“. Сви доброволци су добили програм да изгубе тежину и вежбају 150 минута недељно. Они су добили педометре које су носили недељу дана на почетку студије, и поново годину дана касније. Истраживачи су проучавали везу између броја корака које су учесници у просеку направиле и релативног ризика за срчане проблеме у тој години, водећи рачуна и о

потенцијалним факторима који би могли утицати на срчане болести, као што су исхрана и претходне историје учесника у вези са стањем срца.

Испоставило се да је 2.000 корака тај магични број. Наиме, захваљујући 2.000 корака дневно више, које је један учесник тежио да начини у односу на период пре почетка истраживања, он је до краја године имао 10 одсто нижу стопу ризика од срчаних проблема. Током године истраживања ризик од срчаних болести био је за још осам одсто мањи уколико је учесник праврио још додатних 2.000 корака дневно.

Шетање, поред свих наведених здравствених бенефита, има и значајну социјалну компоненту, уколико се у шетњу иде са партнером, пријатељем, групом, чак и са љубимцем. Шетња у друштву може довести до веће мотивације за ходањем, а разговори током шетње до побољшања менталног здравља, социјалне подршке и пријатељства.

Весна Кадиф

ШАБАЦ ПОДСТИЧЕ РАЗВОЈ ВОЂАРСТВА У МАЧВИ И ПОЦЕРИНИ

Већи профит из воћњака

Ужитници Мачви и поцерским селима шире се воћњаци. Трагајући за рентабилнијом производњом, пољопривредници на све већем броју њива уместо пшенице и кукуруза саде јабуке, јагоде, вишње, а највише трешње пошто градска управа већ трећу годину кредитира подизање засада ове воћке.

Будући воћари су досад преузели 130.000 садница трешње која је засађена на око 200 хектара. Више од 300 домаћинстава из четрдесет села шабачке општине је подигло засад, а за овај пројекат из градског буџета је издвојено 55 милиона динара. Пољопривредници ће тек у петој години у градски буџет морати да врате противвредност садница и то без камате.

Саднице су квалитетне и отпорне јер су калемљене на „колт“ подлогу, коју је Центар за оплемењивање биљака у Мрђеновцу увезао из Немачке и Пољске. Трешња има просечну цену од 2,5 евра по килограму, што је вишеструко исплативије у односу на пшеницу и кукуруз, који се традиционално производе на највећим површинама у овом крају. Уз погодности квалитетног земљишта произвођачи могу да очекују принос између 10 и 12 тона рода по хектару и да остваре бруто приход од 25 до 30 хиљада евра.

– Производња и продаја трешње тренутно је најрентабилнија у воћарству. Сматрамо да ова производња може да побољша финансијске прилике на сеоском подручју

и зато је град Шабац осмислио пројекат са циљем да се у року од три до четири године подигне засад трешње на око 300 хектара. Тиме би подручје Шапца постало центар производње трешње у Србији и региону – каже градоначелник Милош Милошевић.

За комплетну годишњу производњу од 3.000 тона и пре него што је род стигао заинтересовали су се купци из Руске феде-

рације и земаља Европске уније. Градска управа већ има урађен пројекат будућег Центра за пријем, дораду, паковање, складиштење и дистрибуцију свежег воћа, који ће омогућити да се свеже убрани плодови дуже сачувају и потом упаковани пласирају на светску пијацу. Тако организована производња и откуп донеће и већу зараду.

Д. Грујић

ОПШТИНА КИКИНДА
ПОМАЖЕ МАЛОЈ ПРИВРЕДИ

Почетницима повлашћена закупнина

Опште удружење предузетника у општини Кикинда има око 1.100 чланова који запошљавају још 2.700 људи. С обзиром на то да би, према плану економског развоја, тежиште требало да буде на малим и средњим предузећима, неопходна је већа помоћ малој привреди.

Локална самоуправа ће, између осталих мера, предузети и оне које се односе на обезбеђивање повољнијих услова за пословни простор. Предложено је да локали и објекти у власништву општине буду издавани у закуп по повлашћеној цени. У првој години попуст ће износити 75, а у другој 50 одсто од економске цене. Тек у трећој години пословања примењивала би се пуна цена закупа.

С. З.

ИНИЦИЈАТИВА НЕКАДАШЊИХ
„ЗАСТАВИНИХ” РАДНИКА

Удружење за „40 плус”

Велики број некадашњих „Заставних” радника ни после завршених обука и преквалификација организованих у филијали Националне службе за запошљавање у Крагујевцу, није успео да дође до новог радног места. Иако међу више од 650 људи има радника са различитим квалификацијама и нивоом образовања, за већину је проблем идентичан – године старости.

У покушају да пронађу неко решење како би дошли до посла и породицама обезбедили егзистенцију, група бивших „Заставних” радника основала је удружење грађана, које је предлагач иницијативе назване „40 плус”. Том иницијативом од државе се тражи да помогне при запошљавању радника који су у процесу транзиције остали без посла, а старији су од четрдесет година.

Свесни да извесне олакшице при запошљавању сличне категорије људи већ постоје, бивши „Заставини” радници сматрају да је ипак потребно да држава нађе системско решење за овај проблем.

М. Сантрач

Обезбеђен превоз за ОСИ

Форум младих са инвалидитетом из Новог Сада недавно је представио резултате рада удружења у 2013. години.

Директор Александар Јовановић је истакао да је Диспечерски центар Форума почео са радом 2011. године и да од тада бележи стални развој и успех који се првенствено мери задовољством његових корисника.

– Током 2013. обезбедили смо сигуран и континуиран превоз за 30 особа са инвалидитетом. То су првенствено деца која имају телесни и вишеструки инвалидитет, а свакодневно похађају наставу и разне едукативне радионице, за шта им је неопходан превоз – рекао је Јовановић и изразио захвалност Градској управи за социјалну и дечју заштиту на подршци и помоћи.

Директор Форума, Александар Јовановић, и Александар Петровић, шеф Кабинета, на конференцији

Активисти Форума младих са инвалидитетом залажу се за већу приступачност, друштвену инклузију ОСИ, за друштвено одговорно пословање и за социјално предузетништво.

Према речима Александра Петровића, шефа Кабинета градоначелника Новог Сада, из буџета града у 2014. за социјалну и дечју заштиту издвојиће се око седам милиона

динара више него у прошлој години.

– Средства су намењена за четири групе корисника, за особе са инвалидитетом, стара лица, Роме и зависнике, као и за оболеле од AIDS-а – истакао је Петровић и додао да ће градска управа ускоро формирати комисију која ће ова средства расподелити, водећи при том рачуна о пројектним активностима удружења.

Александар Петровић је подсетио да је у 2013. години почела са радом и Канцеларија за ОСИ, прва такве врсте у Србији, да су побољшани услови живота становника насеља Велики Рит, а да град тренутно ради на отварању Канцеларије за старије особе, чији се почетак рада очекује до краја фебруара.

Драган Кораћ

У АЛИБУНАРУ ОБУКА СЕОСКИХ ЖЕНА

Сертификати чекају полазнице

У организацији Покрајинског завода за равноправност полова и општине Алибунар, 21. јануара у овом месту је почела једномесечна информатичка обука коју ће похађати 58 сеоских жена. Оне ће се обучити за рад на рачунару и стећи знања неопходна за посао или вођење неке приватне предузетничке делатности.

У име домаћина учеснице је поздравила начелница општинске управе, Вишња Стефановић Диклић, и пожелела им да обогате постојећа и стекну нова сазнања у овој области. Према речима главног

предавача, Дарка Пантовића, обука ће се одвијати два пута недељно у информатичком кабинету Средње економске школе у Алибунару и обухватиће стицање основних информатичких појмова на Windows 7 оперативном систему.

На крају обуке предвиђено је полагање завршног теста и свечано уручивање сертификата.

Ф. Косо

TRAŽI SE

20 osoba koje sumnjaju da slabije čuju

Audiovox d.o.o., Zeleni venac 6/1, Beograd **oticon**
PEOPLE FIRST

Kompanija *Audiovox* koja je generalni zastupnik vrhunskih danskih slušnih aparata OTICON, organizuje akciju BESPLATNE PROVERE SLUHA za prvih 20 osoba koje nam se jave.

Uradite ovaj početni test i proverite da li je sa Vašim sluhom sve u redu.

- Da li imate poteškoće da razumete razgovor?
- Da li pojačavate TV da bi razumeli o čemu govore?
- Da li često tražite od ljudi da ponove šta su rekli?
- Da li mislite da ljudi pričaju suviše tiho?

Ukoliko ste bar na jedno pitanje odgovorili sa DA, onda Vas pozivamo da nam se što pre javite da uradimo proveru sluha.

Zakažite Vaš besplatni termin na 011 26 21 071

U Beogradu na 2621-071 (Zeleni venac) ili 6415-004 (Zvezdara), Nišu 232-366, Kraljevu 312-382, Leskovcu 345-1401, Pančevu 317-546, Čačku 347-885, Kruševcu 446-451, Novom Sadu 459-494, Novom Pazaru 323-877, Zaječaru 423-470, Valjevu 240-898, Šapcu 062/883-5115, Požarevcu 222-608, Subotici 553-321 i Zrenjaninu 511-708.

www.slusni-aparati.com

Лагано и једноставно

Печена паприка и сир

Састојци: 10 очишћених печених паприка, 250 г фета сира, јаје, першунов лист, босиљак, со, бибер, уље.

Начин припреме: очишћене паприке пресећи уздуж с једне стране. Сир изгњечити виљушком, додати јаје, ситно сецкан першунов лист и мало босиљка, додати по жељи со и бибер. Растворити паприке па на сваку ставити део фила, затим их преклопити. У уљем подмазану тепсију поређати паприке и пећи у рерни загрејаној на 220° Ц око 10 минута. Печене паприке по жељи посути сецканим першуном.

Ћевапи на други начин

Састојци: 350 г млевеног меса, 350 г кромпира, мањи црни лук, чен белог лука, два јајета, першунов лист, пола кашичице соде бикарбоне, со, бибер, уље.

Начин припреме: кромпир опрати и кувати уљуџци.

Кувани кромпир ољуштити и изрендати. Лук, један и други, исецкати што ситније. Кромпиру додати лук, млевено месо, јаја и зачине. Мокром руком све измешати да буде компактна маса, а затим, такође влажним рукама, обликовати ћевапе. Пржити их на загрејаном уљу.

Напомена: уз овако припремљене ћевапе може се послужити сос по жељи.

Пита са кромпиром

Састојци: паковање танких кора, килограм белог кромпира, главица црног лука, вегета, бибер, децилитар уља, 3,5 дл воде, кашичица соли.

Начин припреме: кромпир очистити и изрендати (или ситно исецкати), мало посолити. Лук ситно исецкати. Кромпир мало изгњечити и оцедити. У чинији помешати

кромпир, лук, вегету и бибер. Коре раздвојити. Слагати по три коре, сваку намазати уљем. Трећу посути кромпиром па завити у ролну. Ређати у подмазан плех. Тако све док се не утроше коре. Пећи на 200° Ц око 35 минута. Посебно скувати воду са кашичицом соли. Печену питу прелити врућим преливом. Оставити 20 минута да упије воду.

Запечене макароне

Састојци: паковање макарона, 400 г сира, четири јајета, децилитар млека, децилитар павлаке, мало мање од децилитра уља, по жељи со и бибер, кашика сусама.

Начин припреме: макароне обарити. У већој чинији размутити јаја, додати сир, млеко, павлаку, уље, со, бибер. Све добро измешати. У то додати процеђене макароне. Још једанпут све добро измешати, да се лепо повеже. Сипати у подмазан плех. Посути сусамом. Пећи у рерни на 200° Ц да лепо порумени.

Погачице са сиром

Састојци: 500 г брашна, 400 г сира, 250 г маргарина, два јајета, прашак за пециво, ким, по потреби со и бибер.

Начин припреме: у посуду за мешање сипати брашно са прашком за пециво. Додати сир, размекшали маргарин, једно јаје и једно беланце. Жуманце оставити. Додати ким, со, бибер. Најбоље руком замесити тесто. Кад се замеси глатко тесто покрити га крпом и оставити 10 минута да одмори. На побрашњеној дасци оклајем развући тесто дебљине око један центиметар. Модлом вадити погачице и ређати у плех. Премазати жуманцетом и још мало посути кимом. Пећи у рерни загрејаној на 200° Ц око 25 минута.

Напомена: по жељи, може се додати и разно зачинско биље – босиљак, мајчина душица, першунов лист, нана...

Банане у плазма торти

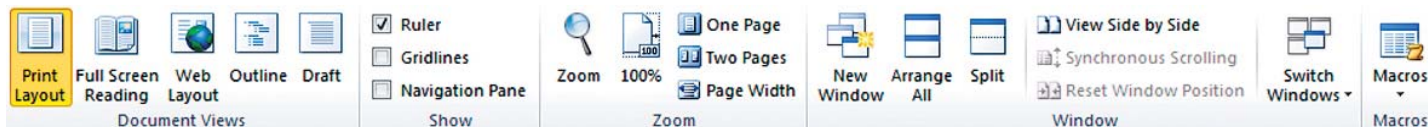
Састојци: две-три банане, 300 г млевене плазне, 250 г шећера, 250 г маргарина, сок три наранџе, 100 г чоколаде за кување, уље.

Начин припреме: у посуду сјединити плазму и маргарин. У соку наранџе растопити шећер, па додати плазми. Банане изгњечити и додати. Две штангле чоколаде крупно изрендати и додати. Све лагано измешати да се добије компактна маса. На одговарајућој тацни обликовати торту. На мало уља истопити остатак чоколаде и тиме прелити торту.

Припремила Софија Доминковић

РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

Основни Office Toolbar (28)

Опција View

Опција View је трака која се састоји из палета Documents Views, Show/Hide, Zoom, Window и Macros. На свакој од ових палета налазе се иконе које извршавају одређене команде.

Палета Documents Views

Састоји се из икона:

Икона	Име	Користи се за:
	Print Layout	приказивање документа како ће изгледати у штампи,
	Full Screen Reading	приказивање документа на целом екрану ради његовог лакшег прегледа
	Web Layout	приказивање документа као web странице,
	Outline	приказивање документа без граничних линија са алаткама које можемо да користимо за рад у овој врсти приказа,
	Draft	приказивање документа као скице (без заглавља) да бисмо брзо изменили текст.

Палета Show/Hide

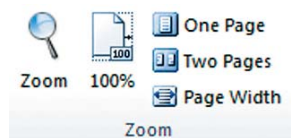
Састоји се из икона:

Икона	Име	Користи се за:
	Ruler	приказивање или уклањање лењира, укључивање мрежних линија према којима можемо лакше изводити поравнања у тексту,
	Gridlines	
	Navigation Pane	

Палета Zoom

Састоји се из икона:

Икона	Име	Користи се за:
	Zoom	одређивање нивоа зумирања документа,
	100%	зумирање документа у основном приказу (основни приказ је 100%),
	One Page	зумирање документа тако да се као приказ види једна екранска страница,
	Two Pages	зумирање документа тако да се као приказ виде две екранске странице,
	Page Width	зумирање документа чија ће се ширина поклапати са ширином прозора.

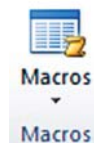
Палета Window

Састоји се из икона:

Икона	Име	Користи се за:
	New Window	отварање новог прозора са истим документом,
	Arrange All	приказивање отворених прозора програма које ређа једне поред других,
	Split	поделу документа на два дела по жељи (поделу уклањамо када кликнемо на Remove Split),
	View Side by Side	приказивање једног до другог документа када имамо отворено више од једног документа,
	Synchronous Scroll	синхронизовано спуштање и подизање текста два документа,
	Reset Window Position	повратак позиције прозора тако да два документа једнако деле цео екран,
	Switch Window	чекирање отвореног прозора који желимо да буде активан.

Палета Macros

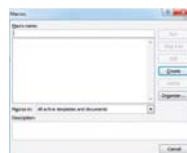
Користимо је за аутоматско снимање акција (поступака) које сами креирамо по одређеном редоследу (нпр. желимо да креирамо поступак – макро – који ће одређене наслове одмах постављати на средину, болдирати их и претварати у велика слова). На њој се налази икона Macros.

Креирање макроя

Поступак за креирање макроя је:

- кликнемо на стрелицу поред иконе Macros;
- изаберемо опцију Record Macro (опција за снимање макроя);
- на екрану ће се појавити нови прозор – Record Macro;
- у пољу испод наслова Macro name укуцамо име за цео поступак (макро) који креирамо;
- у пољу испод наслова Store macro in: изаберемо:
 - да ли ћемо да чувамо макро само за постојећи документ – бирамо име отвореног документа,
 - да ли желимо да макро буде доступан свим документима – бирамо шаблон Normal (All Documents);
- у пољу испод наслова Description укуцамо кратак опис функције макроя који креирамо (ово поље је информативног карактера и није обавезно за коришћење);
- брз приступ макроу можемо да омогућимо у опцији Assign macro to:
 - уколико га доделимо дугмету Button – некој икони са тулбара (није баш препоручљиво);
 - уколико га доделимо дугмету Keyboard – комбинацији тастера (ово препоручујемо);
- да бисмо снимили макро, кликнемо на дугме ОК.

Напомена: опцију View Macros користимо да бисмо отворили жељени макро, покренули га, изменили или избрисали.

Предраг Јовановић
Наставиће се

СКУПШТИНА УДРУЖЕЊА НОВОСАДСКИХ ПЕНЗИОНЕРА

Добра сарадња са градским властима

На недавно одржаној Изборној скупштини Удружења новосадских пензионера усвојени су извештаји о раду и финансијском пословању у 2013. години, као и извештаји Надзорног одбора, Комисије за статутарна и организациона питања и Комисије за избор и именовања.

Говорећи о раду удружења у претходној години, председник Томислав Јаковљевић је истакао да имају више од 9.000 учлањених пензионера, да су основне активности удружења биле усмерене на снабдевање чланова намирницама и огревом, на помоћ социјално најугроженијим пензионерима, као и на излете и дружења. Јаковљевић је говорио и о социјалном и материјалном положају чланова, о рехабилитацији о трошку Фонда ПИО, остваривању здравствене заштите, и о организационим питањима и сарадњи удружења са Савезом пензионера Војводине и гранским удружењима.

Председник Удружења новосадских пензионера захвалио је градској власти на донацији од 350.000 динара у 2013. години, као и на новом пословном простору у који се удружење преселило прошле године.

Скупштини је присуствовао и Бојан Торбица, помоћник градоначелника Новог Сада, који је истакао да ће, иако је буџет града у 2014. мањи него претходне године, издвајања за социјалну заштиту бити већа.

– Повећане су субвенције за социјална

питања, а кроз рад Канцеларије за старије, која ће ускоро почети са радом, лакше ће се решавати пензионерска проблематика – нагласио је Торбица и додао да ће град преко ове канцеларије сарађивати са јавним предузећима да би се пронашао повољнији начин плаћања комуналних услуга за социјално најугроженије пензионере.

На седници је усвојен и предлог Плана рада и финансијског плана Удружења новосадских пензионера за 2014. годину. **Драган Кораћ**

СВРЉИГ

Пливање за часни крст

У славу хришћанског празника Богојављења, 19. јануара на Сврљишком Тимоку трећи пут заредом се пливало за часни крст. Запливала су осморица такмичара: Душан Аранђеловић, Милан Милутиновић и Иван Тасић из Сврљига, Бојан Виде-

цркве иконе. Сврљишки парох Страхиња Ераковић и председник општине Милија Милетић уручили су победнику Раденковићу сребрни ланац са гравираним крстом. Честитајући свим учесницима Милетић је нагласио да се ова

новић, Ненад Михајловић и Небојша Здравковић из Нишевца, Иван Докић из Ниша и Стефан Раденковић из Медвеђе. Пливачку трку дугу 33 метра добио је, као и прошле године, двадесетдогодишњи Стефан Раденковић.

Сви учесници су од локалне самоуправе добили поклоне, а од

манifestација из године у годину све боље организује. Организатор трећег такмичења за богојављенски крст била је црквена општина Сврљиг, под покровитељством општине и уз донације локалних привредника, а надметање у пливању пратило је близу хиљаду Сврљижана. **С. Ђ.**

КРАГУЈЕВАЦ

Трећа витешка титула за Борка Марића

Победник овогодишњег богојављенског пливања за часни крст на језеру у крагујевачким Шумарицама је Борко Марић (29). Он је пред више хиљада Крагујевчана, као и прошле године, најбрже препливао стазу дугу 33 метра и први стигао до циља, чиме је понео витешку титулу носиоца Богојављенског крста Шумадије за 2014. годину. Иначе, ово је Марићу трећа витешка титула од 2004. године, од када се плива за часни крст на језеру у Шумарицама.

Пливање на Богојављење једанаести пут је организовала Свебор дружина „Шумадија“, с благословом шумадијског епископа Јована, под покровитељством града Крагујевца и под патронатом крагујевачке Старе цркве.

М. С.

Приоритет – бољи положај пензионера

Скупштини Градског одбора Зрењанин Независног удружења пензионера јавних служби Србије (НУПЈС), одржаној 18. јануара, присуствовало је 110 представника месних организација, а као гости чланови Градског одбора Сурчин. Скупу је присуствовао и Ранко Хрњез, потпредседник Независног синдиката јавних служби Србије.

Јеленко Крајован, председник републичке организације и Градског одбора НУПЈС Зрењанин, говорио је о основним циљевима деловања у претходном, али и наредном периоду.

– Приоритет у нашем раду је социјално-економска и правна заштита стечених пензија, животни стандард и здравствена заштита пензионера, али и организовање културно-забавних садржаја за наше чланове. Током једанаест година постојања удружење је члановима и њиховој незапосленој деци проследило 5.379 тона намирница и 1.754 тоне огрева – рекао је Крајован, уз констатацију да

Ранко Хрњез (лево) примио захвалницу од Јеленка Крајована

се због пада животног стандарда пензионера у последње време смањило и обим набавки и дистрибуције ових производа.

Крајован је нагласио да посебну пажњу заслужују и активности чланова приликом спровођења конкурса и слања пензионера на рехабилитацију у бање и РХ центре Србије о трошку Републичког фонда ПИО. Удружење је покренуло и акције контроле

крвног притиска, шећера у крви и разна предавања везана за здравље пензионерске популације, организовали су дружења за чланове и културно-забавне садржаје, као и бројне излете – локалне, али и оне широм Србије. Јеленко Крајован је као позитивну оценио одлуку министра културе и информисања, Ивана Тасовца, о „замрзавању“ националних пензија, као и одлуку судова о повратку четири бање у власништво Фонда ПИО.

Ранко Хрњез је истакао да је Градски одбор НУПЈС пензионерска организација која волонтерским ра-

дом и својим средствима – кроз чланарину, штити социјални мир у граду.

На Скупштини су усвојени извештаји о раду и финансијском пословању у прошлој години и предлози програма рада и финансијског плана за 2014, а током свечаног дела најактивнијим појединцима и заслужним гостима додељена су признања и захвалнице.

М. Мектеровић

ОПШТИНСКА ОРГАНИЗАЦИЈА ПЕНЗИОНЕРА СМЕДЕРЕВСКЕ ПАЛАНКЕ

Помоћ члановима, дружења и забаве

Руководство Општинске организације пензионера Смедеревске Паланке и у 2014. години ће наставити да помаже својим члановима, да набавља огрев и пакете са основним намирницама. И у овој години ће бити обезбеђена бесплатна контрола крвног притиска и нивоа шећера у крви.

– И даље ћемо организовати дружења, забаве у просторијама клуба пензионера, једнодневне излете и екскурзије. Прошле године смо члановима испоручили 750 метара дрва и 2.300 тона угља, уз плаћање на више месечних рата. Са добављачем смо се договорили да огрев, чија ће испорука кренути од марта ове године, сада даје-

мо на отплату у десет месечних рата. Цена огрева је готово иста као и прошле године. Дрво буковина један метар је 4.500, церовина 4.300 динара, а тона угља 6.500 динара – каже Слободан Б. Пантић, председник општинске организације пензионера у граду на Јасеници.

Што се тиче хуманитарних активности (пакети са основним намирницама за болесне и социјално угрожене пензионере), оне су због тешке економске ситуације биле знатно смањене. Пантић се нада да ће се ситуација поправити и да ће ова врста помоћи најугроженијим члановима бити редовнија.

Слободан Б. Пантић

Иначе, по обичају, пензионери су у свом клубу испратили стару и дочекали нову годину, а још једна традиција је очувана, јер је Актив жена ове општинске организације уприличио и Светосавски бал.

Сл. Костантиновић

ДИМ У ТВОЈИМ ОЧИМА

Пушача све више

Има нас вицкастих. „Хвала што пушите“, памтимо добродошлицу домаћице једног приватног окупљања, исписану на улазу, као шаљив одговор на тада актуелну громогласну кампању на чијем се удару нашла и већина гостију поменуте забаве.

Било је то у време доношења Закона о заштити становништва од изложености дуванском диму (јесен 2010). Колико су се само духови узбудили, каквим се све казнама претило прекршиоцима! На свим јавним местима, по установама, изложима продавница, у градском превозу, стајала су истакнута имена и бројеви телефона особа одговорних за контролу спровођења закона. Изгледало је да овога пута нема изврдавања, да су пушачи „сатерани у мишју рупу“, како су умели да кажу милитантни антипушачи.

Али свако чудо за три дана, па и противпушачки блицкриг. Истина, нека нова правила понашања су генерално успостављена, зна се где може а где не може да се припали, почев од тржних центара и кафића до пословних зграда, хотела, чекаоница, изналазе се решења за пушење на отвореном и усред зиме, али даље од тога није се отишло. Нити је пушење због тога изгубило на привлачности. Напротив.

Уз 31. јануар, датум који се овде обележава као Дан без дуванског дима, ево податка: у Србији пуши сваки трећи одрасли грађанин, а динамиком годишњег раста од 0,6 одсто сврстали смо се на друго место у свету, после Литваније.

Не само код нас, већ планетарно, пушача је све више. Њихов укупан број већ се приближио милијарди, попевши се са 721 милион 1980. године на 967 милиона 2012, показује збирни извештај из 187 земаља објављен у Журналу америчке медицинске асоцијације.

Најновији јануарски број овог стручног часописа посвећен је 50-годишњици првог званичног упозорења о штетности пушења,

које је издао шеф служби јавног здравља САД (врховне функције у америчком здравству). Био је то огроман, готово револуционаран искорак из дотадашње праксе и безрезервне прихваћености цигарете као неодвојивог дела живота.

О атмосфери пре подизања аларма, јануара 1964, можда најбоље сведоче стари филмови. Данас кад их гледамо не престајемо да се чудимо. Пуше буквално сви и на сваком месту, чак и лекари док прегледају пацијента.

Близу милијарду људи у свету одолева антиникотинској офанзиви, али док број зависника упорно расте, њихов постотак ипак опада, открива статистика

Већ крајем шездесетих и почетком седамдесетих клима се упадљиво мења, дима и цигарета је све мање, а у легендарној телевизијској „Династији“ пуши само зла Алексис. У протекле две деценије цигарете су практично потпуно нестале са филмског платна, а ако су у питању дуготрајне ТВ серије, главни актери, бивши пушачи у међувремену су се одрекли порока.

Како је онда могуће да су у стварном животу промене много мање приметне? Зашто људи настављају да пуше, упркос свим сазнањима о опасностима, агресивној кампањи застрашивања и све тежем оптерећењу личног или породичног буџета?

Према виђењу стручњака, зависност од цигарета је ништа мање тешка него од наркотика, чак је и комплекснија, јер представља сплет психолошких и биолошких реакција. Хемикалије из цигарета делују на дубоке мождане структуре препевезујући их и тиме омогућавајући утискивање навике,

наводи Си-Ен-Ен тумачење Џеда Роса, директора Дјук центра за престанак пушења из Северне Каролине.

Последица је стварање не само никотинске, већ и такозване бихевиоралне зависности – одређене врсте понашања, држања, редоследа потеза приликом припаљивања цигарете и осећаја задовољства које прати ритуал. Академско објашњење Си-Ен-Ен илуструје и тврђом једног аутентичног уживаоца, непоправљивог пушача од 60 лета, извесног Барија Блеквела, који каже: „Лакше ми је било да одбацам кокаин него цигарете“.

Ипак, посматрано кроз бројеве и постотке, не може се рећи да је педесетогодишњи рат био узалудан. Пре пола века више од 40 одсто одраслих Американаца је пушило, данас непуних 20 одсто. Осам милиона живота је спасено, али је у Сједињеним Државама пушење и даље први узрок смртности од болести које се могу спречити. У свету, током целог минулог столећа цигарете су убиле сто милиона људи, а до краја 21. века тај број би могао да се удесетостручи, гласи још једно од драматичних упозорења. С друге, пак, стране може се погледати и утешна статистика. Јесте да је број пушача у сталном порасту, али је то зато што се и светска популација стално увећава, па тиме и број новоприспелих пушача. Иначе, у процентима се исказује смањење.

Ево како то изгледа. Четрдесет један одсто мушкараца (четворица од десет) и десет одсто жена (једна од десет) пушило је 1980, док је 2012. проценат знатно смањен – на 31 одсто мушкараца (тројица од десет) и шест одсто жена (једна од двадесет). Оно што никако не може бити утешно јесте околност да су најсиромашнији опет најугроженији. Светски пушачки рекордер је Источни Тимор где три петине (61 одсто) становника пуши, а за њим следе Индонезија, Кирибати, Јерменија и Папуа Нова Гвинеја, све са процентом од преко 50 одсто пушача. Рекламирање и јефтин производ, који су строгим прописима онемогућени у развијеним земљама, створили су од ових држава идеалан полигон дуванске индустрије за пласман своје робе са мало или без имало одговорности.

Д. Драгић

Не само из једног извора

Кад се погледа шаренило пензијских система широм света, види се да је свуда главни проблем њихова дугорочна одрживост, при чему су демографске и економске промене принуда да се стара решења прилагођавају новим околностима. Нема, дакле, универзалне формуле, али има неких универзалних принципа, од којих је главни да послодавци, држава и појединци само зајед-

ју, из фонда који се финансира „у ходу“, из пореских прихода. Око 90 одсто запослених обезбеђено је пензијама које им по престанку рада исплаћују њихове компаније, док они запослени у јавним службама уз основну имају и пензију која зависи од доприноса који су уплаћивани током стажа. Типичан дански пензионер прима скоро 95 одсто своје нето просечне плате коју је имао очи

дина. Може се у пензију и са 53, односно 48, али под условом да се пре тога радило 30 година. Пензионери могу да рачунају на пензију која ће им бити чак 97 одсто од бивше плате, што је знатно изнад просека од 69 одсто у тридесетак најразвијенијих земаља.

ИТАЛИЈА: Економска криза у Европи је оголила све слабости италијанске економије и пензијског система, у којем су почеле

до 2028. бити сведено на само 40 одсто.

И запослени и послодавци у пензијски фонд уплаћују по 4,5 одсто од плате, а пензионер има право и на државну и на компанијску пензију. Систем, међутим, има много слабости, па Јужна Кореја има једну од највећих стопа сиромаштва међу пензионерима – чак 45 одсто, драстично више од просека Организације за економску са-

**Послодавци,
држава
и појединци
једино заједничком
бригом могу да
обезбеде
одговарајућа
примања
после завршетка
радног века**

ничком бригом могу да обезбеде адекватна примања после завршетка радног века. Неке смо навели у прошлом броју, а ево и нових примера.

ДАНСКА: Скандинавске земље се сматрају најуређенијим друштвима на планети. Разлог за то су стабилне институције, али и дарежљиве социјалне политике око којих тамо традиционално постоји политички консензус. Истовремено, економије су им стабилне, а стандард висок.

То се види и на примеру Данске, где систем нуди оно што је као идеја у оптицај пуштено и код нас, мада објављено на сензационалистички начин који је изазвао узнемирење и садашњих и будућих пензионера. Реч је о решењу по којем држава, као што је случај у Данској, исплаћује само основну пензи-

онионања. Граница за одлазак у пензију је 65 година, с тим да ће од 2025. бити подигнута на 67.

БРАЗИЛ: Јужноамеричка економија која се сврстава у групу „развијајућих“ последњих година је била у импресивном успону, који је по свој прилици достигао свој лимит. Генерално, пензијски систем и пензионерски стандард у Бразилу добијају похвалне оцене од међународних експерата, мада се и тамо све чешће постављају питања дугорочне одрживости онога што се сада има.

Пензијски фонд се финансира опорезивањем плата, при чему они који зарађују више, сразмерно више и доприносе. Минимум радног стажа да би се после навршених 65 година (за мушкарце, а 60 за жене) примала пуна пензија је 15 го-

да се круне многе повластице уведене у бољим временима. До 2004. у пензију се могло већ са 57 година живота, али је криза изнудила да се та граница до 2018. подигне на 66. Пензијски фонд се формира из пореза, а Италијани се углавном ослањају на државне пензије, које у просеку износе 72 одсто од завршне плате.

ЈУЖНА КОРЕЈА: Овај азијски „тигар“, земља која је у прилично кратком року реформисала свој политички и економски систем да би стала у ред водећих светских привреда, има прилично шкрт пензијски систем. Пуне пензије се сада стичу са 60 година, с тим што ће ова граница до 2033. бити померена на 65. Типичан пензионер може да очекује да ће му државна пензија бити око половине просечних бруто примања, али ово ће

радњу и развој (ОЕЦД), клуба 34 развијене економије, где је та стопа само 13,5 одсто.

АУСТРАЛИЈА: Оно најбоље остављено је овом приликом за крај. Аустралијски пензијски систем сматра се моделом како се обезбеђује да људи довољно уштеде за пристојан пензионерски живот. Програм усвојен још 1993. захтева да послодавци у пензијски фонд сваког запосленог уплаћују 9,25 одсто од његове зараде, док најновије измене предвиђају да се ово до 2020. подигне на 12 одсто. Новац у пензијском фонду не може, као у неким западним земљама, да се користи до момента пензионисања, а сем овога, већина Аустралијанаца прима и државне пензије (наравно, знатно мање) из фонда који се формира од пореских прихода.

М. Бекин

У МАЧКАТУ ОДРЖАНА 14. ПРШУТИЈАДА

Производи врхунског укуса и квалитета

Узнаменим златиборском селу Мачкат, у дворишту цркве Свети Илија, једне од најстаријих у овом крају, од 10. до 12. јануара одржан је 14. Сајам сувомеснатих производа, популарна Пршутујада. Излагало је 18 најбољих произвођача из чајетинске општине, који су на продајној изложби представили говеђу и свињску пршуту, сланину, кобасицу, стељу, пастрму... Ова јединствена привредно-туристичка манифестација већ годинама је традиционални такмичарски сајам сувомеснатих производа, али и препознатљив златиборски бренд.

Пршутујаду је свечано отворио председник општине Чајетина, Милан Стаматовић, који је произвођачима захвалио на учешћу а спонзорима на подршци. Стаматовић је истакао велики значај који ова манифестација има за туристичку понуду не само Златибора, већ целог ужичког краја.

Жири Пршутујаде је имао изузетно тежак задатак да одлучи ко је победник. Пресудиле су нијансе јер су сви производи били врхунског квалитета, са препознатљивом аромом и укусом карактеристичним за ово

поднебље. Ове године троструки победник био је Душан Стојановић. Њему су припале златне плакете за најбољу свињску и

Симболи златиборског краја

овчију пршуту, и за најбољу кобасицу. Никола Брковић је добио златну плакету за најбољу говеђу пршуту, Драгољуб Шопаловић за најбољу сланину, а Александар Радојичић за најбољу овчију стељу. Организатори су доделили и бројне захвалнице излагачима и спонзорима.

Другог дана манифестације за посетиоце је организована наградна игра у којој су и они мо-

гли да гласају за најбољег произвођача, а награде су биле богате: џак пршуте, квадратни метар сланине и 10 метара кобасице.

Љубитељи сувог меса, јагњећег и прасећег печења и ловачког гулаша, уз кувано вино и врућу ракију, уживали су у добром залагају и дегустацији производа врхунског квалитета. Што се цена тиче, говеђа и свињска пршута коштале су од 1.400 до 2.000 динара, кобасице око 800, а овчија стеља и сланина по 1.000 динара.

Било је у Мачкату и разних пропратних дешавања. Регио-

нална привредна комора Ужице организовала је предавање о заштити пољопривредних производа правима интелектуалне својине (жиг, географска ознака), а Туристичка организација Златибора предавање о сеоском туризму. У просторијама сеоске основне школе уприличена је промоција монографије „Мачкат“, о којој су говорили аутор Раде Познатовић и професор Драган Новаковић.

За бројне госте из свих крајева Србије припремљен је и богат културно-уметнички програм. Овогодишњу манифестацију обележили су трубачки оркестар Миладина Јовановића, изворне групе „Распевани Златибор“ из Рожанства, „Шљивовица“ из Шљивовице, „Златиборска зора“ из Бранежаца и ученици ОШ „Миливоје Боровић“. Главни организатори Пршутујаде били су општина Чајетина, ТО Златибор, чајетински Културно-спортски центар и Предузеће за развој пољопривреде „Златиборски екоаграр“ д.о.о. Чајетина, а спонзори светски позната компанија SGS, Про кредит банка и Комунално јавно предузеће „Златибор“ из Чајетине. **Милан Павловић**

РУМА

У част Светог Саве

Корисници Геронтолошког центра „Срем“ обележили су и овог 27. јануара Светог Саву. Њима су тога дана у посети били малишани из вртића „Коцкица“, са којима су приредили заједнички програм. Најпре су се представили чланови хора и рецитаторске секције у ГЦ „Срем“, а потом су свој програм посвећен првом српском просветитељу извела деца.

У Геронтолошком центру „Срем“ било је живо и у данима после Светог Саве. Чланови хора румске Основне школе „Душан Јерковић“ певали су станарима ове установе 28. јануара, док су 29. у посети били ученици ОШ „Змај Јова Јовановић“.

Према речима директорке ГЦ „Срем“, Данице Јеремић, организовање сусрета са децом је у оквиру програма међугенерациске сарадње, ради психолошке подршке старим лицима и креативног коришћења слободног времена. **Д. Р.**

У НЕГОТИНУ ОДРЖАНА МАНИФЕСТАЦИЈА „ВЕСЕЛА ЧАРШИЈА”

У духу традиције минулих векова

И ове године на Богојављење оживела сећања
на време када се више дружило и певало

Манифестацијом „Весела чаршија” и овог јануара на Богојављење Неготинци су оживели традицију саборовања у једној од најлепших улица из 18. и прве половине 19. века, Кнез Михаиловој, у којој се и данас осећа дух старих времена. Без обзира на кишу и стрепњу организатора, Дома културе „Стеван Мокрањац”, Народне библиотеке „Доситеј Новаковић”, Туристичке организације и покровитеља – Општине Неготин, „Весела чаршија” је окупила неколико стотина креативних учесника и посетилаца у улици која је некада важила за главну занатску и централну градску. У њој се и данас у већини од 255 сачуваних кућних бројева негују сећања на

Српска варош боема

Неготинска Кнез Михаилова улица је чувена и по биоскопу из 1938. године. То велелепно здање сазидала су браћа Петровић из Књажевца. На месту где су они тада подигли технолошко чудо минулог века, били су смештени Занатски еснаф, Дом занатлија и Певачко друштво „Крајина”, којим је дириговао велики композитор, Неготинац, Стеван Мокрањац. У овој улици се некада продавао фини памук из Енглеске и Турске, чипка, конач и вуница, али и шећерне бомбоне, па су хроничари забележили да су је од милоште звали и Шећерна улица. У старој чаршији бојем су јутра дочекивали у чувеним кафанама, а новац чували у Неготинској штедионици!

познате крајинске занатлије, трговце, адвокате, Неготинце, који су били претеча и стожер предузетништва у источној Србији.

– Стари Неготинци памте да је у чаршији увек било весело, играло се, певало и дружило. Ова манифестација зато пружа прилику да се подсетимо како је некада било и да се потрудимо да лепу традицију дружења, топлине и блискости пренесемо на млађе суграђане – поручио је Љубивоје Радосављевић, познати неготински златар и нумизматичар, који је на богато опремљеним штандовима изложио старине из својих ризница али и рогљевачко вино из подрума Радосављевић, кувано у казану на лицу места за све посетиоце „Веселе чаршије”.

– Неготинску традицију чине музика, вино, позитиван дух, али и великани, Хајдук Вељко, Мокрањац и Ђорђе Станојевић. На нама је да традицију наставимо и зато здружено подржавамо све активности које до-

приносе промоцији Неготина. Ја сам до сада написао текстове и компоновао музику за Дечју етно групу „Класје”, коју са успехом води професор разредне наставе Душица Ђурђић. Ове године је наступила Миљана Богић, солисткиња „Класја”, премијерним извођењем песме „Неготинском чаршијом кад прођеш”, за коју сам написао музику и текст. На тај начин са најмлађим креативним становницима Неготина следим тековине славних предака и наших суграђана – каже Саша Т. Грујић, композитор и аутор двадесетак песама посвећених Неготину.

У Кнез Михаиловој улици, која је увек била урбано језгро Неготина, староседеоци се и дан-данас лепо друже, везани су једни за друге, а за своју веселу чаршију кажу да има непобедиво и огромно срце.

Похвале својеврсном сабору који је донео широке осмехе на лица Крајинаца имали су сви посетиоци, без обзира на године,

али и временске услове. Нису скривали одушевљење због сећања која су навицала, музике која је свирана и певана, почев од Шесте руковети Стевана Мокрањаца, незваничне химне Неготина, у раскошној интерпретацији сликара и боема неготинског, Драгољуба Фируловића, до музичког избора Етно групе „Мариника”, Секције жена Удружења пензионера, Крајинских фрулаша, акустичара, трубача и других извођача.

Нису изостале ни понуде, којих је у виду јела и пића било у изобилију. Служена је кувана ракија и вино крајинских виноградара, топли чајеви и сокови за најмлађе, али и специјалитети са традиционалног менија крајинских ловаца и риболоваца, колаци из куvara најстаријих Крајинки, ушећерене јабуке, лулице и лицидерска срца, својеврсни заштитни знак неготинске „Веселе чаршије”, која, сасвим је сигурно, поред прошлости има и лепу будућност.

Јованка Станојевић

НЕГОТИН

Годишњица рођења Стевана Мокрањца

Обележавајући 9. јануар, дан рођења композитора Стевана Стојановића Мокрањца, Дом културе у Неготину је, другу годину заредом, прославио и Светог Стефана, славу ове установе која носи име славног Неготинца. Церемонија резања славског колача приређена је у кругу најближих пријатеља и сарадника.

Неготинци већ скоро пет деценија, организовањем ре-номираног фестивала уметничке музике, одају признање и

почаст свом славном суграђанину, који је био не само композитор, већ и диригент, организатор и педагог, заслужан за постављање темеља савремене музичке педагогије у Србији.

Девог јануара на споменик Стевану Мокрањцу цвеће су положили делегације школа и установе које носе његово име и представници локалне самоуправе, а прослава је настављена промоцијом 15. броја часописа за културу „Мокрањац“, који је представила главна уредница, проф. др Соња Маринковић.

Ј. С.

КИКИНДА

Учестала дружења чланова

Општинска организација инвалида рада у Кикинди нуди бројне погодности својим члановима. Оне се огледају у снабдевању огревом и намирницама на бескалатни кредит, као и у организовању различитих облика дружења.

Прошле године организовано је неколико екскурзија, од посета фрушкогорским манастирима до излета у Београд.

Око 50 чланова ООИР присуствовало је прослави годишњице месне организације у селу Иђош, а на спортском сусрету инвалида рада Баната у Новом Бечеју кикиндска екипа освојила је сребрну медаљу у бацању плочица.

И за 2014. годину предвиђене су бројне акције ради успостављања нових пријатељстава и сарадње.

С. З.

ПИРОТ

Четврти сајам пеглане кобасице

Поред бројних домаћих гостију и Пироћанаца који живе у Београду, на Сајам пегланих кобасица у овом граду стигло је и осамдесетак аутобуса из суседне Бугарске, а било је и посетилаца из Македоније и Републике Српске. На сајму се тражила карта више, а четрдесет и два излагача једва су излазила крај са нестрпљивим и глалним посетиоцима. Овогодишњи сајам отворили су председник општине Пирот, Владан Васић, и промотер сајма, глумац Милан Гуговић.

Пеглана кобасица још није формално заштићена, али је позната као пиротски бренд јер се, у кругу породице, прави још од турског доба, а рецептура се преноси с колена на колена. Израђује се од најквалитетнијих врста посног меса (јагњећег, козјег, јунећег, али и магарећег, коњског и сл.) и комбинована са разноврсним зачинима представља јединствен специјали-

тет овог подручја. Има облик потковице и пегла се флашом током сушења да би се из ње елиминисала вода и обезбедила дуготрајност. То је чист еколошки производ без конзерванса, адитива, вештачких боја, без термичке обраде и излагања диму, а са пиротским ћилимом и качкавалем чини „пиротско свето тројство“ укуса, мириса и боја старопланинског поднебља.

Кажу да је за овогодишњи сајам припремљено неколико тона пегланих кобасица, а скоро све се продало (од 2.800 до 3.000 динара по килограму), што несумњиво потврђује њихов квалитет. За апсолутног победника ове године је, према обједињеним гласовима жирија и посетилаца, проглашен Милан Тошић, са штанда „Ох, пеглана“, а најбоље уређени штанд имао је Миша Ћирић из екипе „Пироћанац“.

Д. Д.

СРПСКА НОВА ГОДИНА У СВРЉИГУ

Прослава у центру града

У слављеничком расположењу у центру Сврљига дочекана је Православна нова година. Грађане су увеселјавали Бинго бенд и КУД „Сврљиг“, а за све је бесплатно служено кувано вино, бела кафа, чај и белмуж. Много среће и здравља грађанима су пожелели Милија Милетић, председник општине Сврљиг, Ива Антић, чланица Општинског већа, и сврљишки свештеник Страхиња Ераковић.

И најрадоснији хришћански празник, Божић, у сврљишкој општини обележен је традиционално, уз сечење и паљење бадњака, литургију, ломљење чеснице и породично окупљање. Централна прослава одржана је на Бадње вече у порти цркве Свети цар Константин и царица Јелена. Колону верника с бадњаком, од општинске управе до цркве, предводили су председник општине Милија Милетић, парох Страхиња Ераковић, и председник црквене општине, Дејан Јовановић. Сребрни крстић у чесници нашла је седмогодишња Анита Виденовић, а Божић Бата је деци поделио пакетиће.

Паљење и освећење бадњака и литургије одржани су и у црквама у Нишевцу, Драјинцу и Белооњу.

Прославу божићних и новогодишњих празника организовали су Центар за туризам, културу и спорт и црква Свети цар Константин и царица Јелена, а покровитељ је била општина Сврљиг. **С. Ћ.**

БЕОГРАД, СТАРИ ГРАД

Бесплатан плес за пензионере

Удружење пензионера београдске општине Стари град, у сарадњи са Културним центром REX и Покретом за бригу о старима 65+, у децембру прошле године је организовало бесплатну Плесну школу трећег доба под слоганом „Одбацимо стрес – дођимо на плес“. Ова промотивна акција наставиће се и у фебруару, а часови ће се, као и до сада, одржавати у Културном центру REX у Јеврејској улици бр. 16 на Дорћолу. Улаз је слободан за све пензионере, а часови ће се одржати у следећим терминима: 3. фебруар 2014, од 12 до 13 часова; 10. фебруар, од 12 до 14 часова; 18. фебруар од 12 до 13 часова, и 24. фебруар од 12 до 13 часова. **Д. М.**

РУМА

Песници у ГЦ „Срем“

Недавно су становници Геронтолошког центра „Срем“ уживали у вечери поезије и прозе, коју су им приредили сремски песници и писци. Њихово казивање пратили су чланови оркестра „Да не умре тамбура“ из Шашинаца.

Највећи аплауз добио је Радивој Прокопљевић Прока, који је говорио своје стихове о Срему. Поред њега, кориснике ГЦ „Срем“ разонодили су и књижевници Предраг Бањеглав из Нових Карловаца, Ђорђе Ђирковић из Шимановаца, Никола Нинковић из Батајнице и Ђорђе Филиповић из Путинаца. У програму су учествовали и Оливера Котрљановић, песникиња из Инђије, Мића Дудић, глумац из Старе Пазове, и рецитаторка Милица Дудић, а придружила им се и песникиња из ГЦ „Срем“ Васиљка Николић.

Директорка ове румске установе, Даница Јеремић, свим учесницима је уручила поклоне које су корисници израдили током радне терапије. **Д. Р.**

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,

Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranika@pio.rs

Померити рок за плаћање

Становник сам главног града, пензионер, потрошач електричне енергије. Плаћање утрошка без провизије могуће је једино на шалтерима ЕДБ, а рок је до 25. у месецу, када је исплата другог дела пензија. Верујем, а можда и грешим, да свако од нас жели да уштеди, па макар и мало, те да не плати провизију ако плаћа у банци или у пошти, где су трошкови различити. Банке наплаћују више, поште мање, али тамо су и гужве веће! Проблем је у датуму плаћања, не само утрошка електричне енергије, већ и телефона, кабловске телевизије.

Исплата другог дела пензија за новембар је уследила 26. децембра када није било могуће искористити попуст од пет одсто за плаћање утрошка електричне енергије.

У прилогу вам шаљем и фотокопију писма упућеног листу „Политика“ за рубрику „Међу нама“. Писмо је послато 30. 12. 2013. год. препорученом поштом, али до данас није објављено иако је тема актуелна. Много грађана је реагова-

ло на померање дана исплате и онемогућеност да искористе попуст приликом уплате. Истина је да у прегледу промена (тзв. листингу) стоји да је пензија уплаћена 25. децембра!? Сазнала сам да је то учињено после подне. Будите љубазни и помозите нама пензионерима који смо најсавеснији у погледу плаћања. Истина је да као грађани не водимо много рачуна о томе шта се плаћа, колико то кошта или како долази до неког од износа који се прећутно плати. Неко инсистира да се појасни обрачун, јер одлазити на шалтер снабдевача често је за старе немогуће. Зато Вас молим, помозите, предложите померање датума плаћања до краја месеца. Не говорим само о примању пензија преко текућих рачуна, већ уопштено.

Хвала ако покренете промене које грађани траже.

Софија Малеташкић,
пензионер
Београд

Некад и сад

Оснивање Пензионог завода 1938. године

Организовање београдског завода и потреба преноса пословања у Београд захтевали су да се у Љубљани најпре посвршавају обимни послови, које је требало предузети са што више пажње како се доцније не би јављала нерасправљена питања.

На првом месту требало је да се по поднетим пријавама од стране послодаваца за њихове службенике донесу правне одлуке о обавези на пензионо осигурање и одреде приноси за ово осигурање. Сам овај посао био је веома обиман, јер је требало решити и одговорити на двадесет хиљада пред-

мета – пријава или дописа. Истина, један велики део пријава на осигурање био је већ решен, али је требало местимично вршити исправке, због накнадних саопштења од појединих странака; поред тога остао је још један велики део нерешених првобитних пријава, а посебно је требало решавати сву преписку која је у међувремену стизала, нарочито у погледу нових пријављивања, одјава из осигурања и промена платних разреда.

(Пензиони завод за службенике у Београду од 1938. до 1939; Београд, 1940)

Нови систем плаћања доприноса

Влада Србије је 30. 12. 2013. донела Уредбу о изменама и допунама Уредбе о садржини, обрасцу и начину подношења јединствене пријаве на обавезно социјално осигурање, јединственим методолошким принципима и јединственом кодексу шифара за унос података у јединствену базу Централног регистра обавезног социјалног осигурања. Измењеном одредбом члана 12 ове уредбе прописано је да ако подносилац пријаве – правно лице не поседује техничке услове за непосредно подношење Централном регистру јединствене пријаве у електронском облику, до обезбеђења тих услова, а најка-

сније до 1. марта 2014. године, јединствену пријаву у електронском облику може подносити посредством Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Републичког фонда за здравствено осигурање или Националне службе за запошљавање.

Иначе, Централни регистар обавезног социјалног осигурања почео је са радом 6. августа прошле године. Централни регистар обезбеђује електронску повезаност са другим регистрима и базама података које се воде у Републици Србији, а имају значај за обвезнике доприноса и осигурана лица.

Ј. О.

Привремено решење

Милена Митрић, Гроцка: Старосни сам пензионер по привременом решењу од 2007. године. Да ли је неопходно да поднесем захтев за добијање коначног решења? Ако јесте, молим вас да ми проследите линк са обрасцем који се предаје на вашем шалтеру.

Одговор: Привремено решење о пензионисању доноси се када су испуњени услови за стицање пензије, али нису познати и комплетирани сви подаци који су потребни за доношење коначног решења. Разлог привремености решења наведен је у образложењу решења које сте добили. Фонд ПИО ће по службеној дужности донети коначно решење онда када се отклоне разлози привремености решења, односно када буде поседовао податке који су

потребни за доношење коначног решења. Уколико имате сазнања да су сви неопходни подаци прикуљени и сва документација комплетирана, Ви можете поднети захтев за доношење коначног решења у надлежној филијали ПИО и на тај начин убрзати поступак доношења коначног решења. Захтев се не може поднети електронски, већ достављањем захтева на шалтер филијале или путем редовне или препоручене поште на адресу одговарајуће филијале.

Војна инвалидска пензија

Драган Банковић: Корисник сам војне инвалидске пензије, радио бих у фирми за обезбеђење лица и објеката. Послодавац жели прво да ме пријави како бих поново ушао у осигурање. Молим вас за савет како да поступим.

Одговор: Ако сте остварили право на инвалидску пензију због потпуног губитка способности за професионалну војну службу, што можете проверити увидом у решење о признавању права на инвалидску пензију, Ви можете поново да ступите у осигурање без ограничења и без бојазни да ћете бити позвани од лекарске комисије на поновну процену радне способности, односно да ће бити обустављена исплата војне инвалидске пензије. Војни пензионери кори-

сници инвалидских пензија могу поново ући у осигурање без ограничења. Корисник инвалидске пензије остварене по основу потпуног губитка способности за професионалну војну службу не може, због запослења, односно обављања самосталне или пољопривредне делатности, сходно члану 96, став 1 Закона, бити позван на поновни преглед ради утврђивања промена у стању инвалидности, односно не може му се обуставити исплата инвалидске пензије.

Престанак својства осигураника пољопривредника

Драган Белић, Книћанин: Имам регистровано пољопривредно газдинство и планирам да супругу пријавим у Фонд ПИО пошто ја тренутно радим по уговору о раду. Волео бих да знам да ли је и на који начин могуће да супруга изађе из осигурања за две-три године пошто ће нам старији син завршити школу и планира да се пријави и остане на газдинству.

Одговор: Пољопривредно осигурање не може престати изјавом воље осигураника, већ престаје у случајевима који су предвиђени прописима: остваривањем права на пензију, ступањем у неко друго осигурање (радни однос, самостална делатност), услед здравствене неспособности за рад на пољопривредном имању, отуђењем (продајом) земљишта, пресеље-

њем услед ког постоји очигледна немогућност бављења пољопривредом на постојећем земљишту, услед служења војног рока, школовања и сл. У складу са изнетим, да би осигураник пољопривредник иступио из осигурања потребно је поднети захтев за престанак својства осигураника и доставити доказе којима се поткрепљује захтев за иступање из пољопривред-

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

ног осигурања. По подношењу захтева за престанак својства осигураника надлежној филијали ПИО, покреће се поступак у коме ће се ценити оправданост захтева за престанак осигурања по основу пољопривреде и донети одговарајуће решење.

Услов за породичну пензију

Драгица Павловић: Мој покојни отац је имао само пет година радног стажа. Да ли моја мајка има право на неку пензију или не?

Одговор: Уколико је Ваш покојни отац имао пет година стажа осигурања за које су плаћени доприноси, о чему мора постојати писани доказ, Ваша мајка може остварити право на породичну пензију, под условом да испуњава услов прописан Законом о ПИО. Да би удова могла остварити право на породичну пензију, потребно је да је у моменту смр-

Само у наведеним случајевима може се признати престанак својства осигураника пољопривредника, те би то требало да имате у виду приликом одлуке да своју супругу пријавите на осигурање по основу пољопривредне делатности.

ти супруга имала навршених 45 година живота, а право на пензију може да оствари када наврши године живота прописане Законом. У 2014. години удова може остварити право на породичну пензију са навршеном 51 и по годином живота. Ова граница се подиже у наредном периоду за по шест месеци годишње закључно са 2017. годином.

Исплата пензије у Аустралију

Марија Маунић, Сиднеј: Имам 59 година, а од 1986. године живим са породицом у Аустралији. У бившој Југославији радила сам у Србији и стекла пуних 14 година непрекидног радног стажа. Пошто ми је недостајала само једна година до минималних 15 година радног стажа, одлучила сам да уплаћујем сама. Пензијски стаж редовно уплаћујем од 2011. године и намеравам да га уплаћујем до своје 60. године, тако да бих са навршених 60 година имала пуних 17 година и 4 месеца радног стажа. Интересује ме када ћу, по садашњем закону, стећи право на старосну пензију и да ли ћу бити у могућности да је примам у Аустралији пошто ове две земље још нису успоставиле споразум о пензијском осигурању.

Одговор: Према сада важећим прописима, жена испуњава услов за стицање права на старосну пензију са навршених 60 година живота и најмање 15 година стажа осигурања. То значи да ћете Ви испунити услов за стицање права на старосну пензију када навршите 60 година живота, уколико имате плаћених најмање 15 година стажа осигурања.

Треба да знате да се у стаж рачунају само оне године за које су плаћени доприноси за ПИО, о чему мора постојати писани доказ, што ће се проверавати током поступка пензионисања. Такође, с обзиром на то да између Србије и Аустралије не посто-

ји споразум о социјалном осигурању, Фонд ПИО не може слати обавештења током поступка пензионисања (ако је потребно), нити испоручити решење о пензионисању у Аустралију, па би било добро да овластите лице са трајним пребивалиштем у Србији да поднесе захтев за пензионисање, прима пошту и предузима друге правне радње током поступка пензионисања. Уколико испуните услов и остварите право на пензију, Фонд ПИО ће квартално вршити трансфер Ваше пензије у Аустралију и у том смислу нема бојазни, све ће бити редовно уплаћивано на ваш аустралијски рачун.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ЕМПИРИЧАР	СТОВАРИВАЧ СТОВАРИЛАЦ	КОСАЧ	БРИСАЧ ЗА НОГЕ	УЈЕДНА- ЧЕНОСТ КРЕТАЊА	ВРСТА РУДЕ, ОКСИД ТИТАНА	ЈЕЗЕРО У АУСТРАЛИИ
КОРАК ИСПРЕД ИЛИ У СТРАНУ							
ЧЕСТ НАЗИВ ЗА БРОЈ СТО							
ЈЕДАН МЕТАЛ, КАЛАЈ							
УЛИВАТИ СЕ У ДРУГУ РЕКУ							
ПРЕРАЂЕВИ- НА ОД МЕСА							ВОДЕНА УСТАВА
ОГОВАРАЊЕ					СИМБОЛ АНТИМОНА УКРАСИ ПРИ ПЕВАЊУ		
ГРАДУ МАЂАРСКОЈ				ОЗНАКА ЗА КАРАТ ОБЛИК, МОДЕЛ		ОЗНАКА ЗА РАЗРЕД ЛАЗАР ОДМИЛА	
7. И 28. СЛОВО			МОРСКА РИБА ЗАВИСНА ОСОБА				
17. СЛОВО ЂИРИЛИЦЕ		ДЕО АУТОМОБИЛА ОРГАН МИРИСА					
ВАРЕЊЕ, ПРОБАВА (МЕД)							
ПЛАНИНА У БОСНИ							ПОЗНАТИ ПАРК У БЕЧУ
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ВЕЛИКА ПРОСТОР. ВОЈНА ЗИМНИЦА					ОЗНАКА ЗА ПОНД СПРАВЕ, УРЕЂАЈИ	
ОЗНАКА ЗА ТОНУ		МЕРА ЗА ТЕЧНОСТ ИЗРАЂИВАЧ МЕТЛИ					
ПАМЕТ, РАЗБОРИ- ТОСТ			НЕНО- ШТРЕНА КУТИЈА У ОРМАРУ				
ПИСМЕНИ ИЗВЕШТАЈ							
РОД БИЉАКА							
ИЛОВАЧА (КРАЂЕ)				ОПУС (СКР.)	ДЕО ХЕКТАРА СПОРТСКИ КЛУБ (СКР.)		
СНАЖНОСТ, ЈАЧИНА							ОЗНАКА ЗА РЕОМИР
ГРАД УТУРСКОЈ							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: коприва, абразив, средина, помодар, анемари, рата, ин, окани, в, љ, срк, скутер, ставити, аа, онон, брт, аро, лира, ол, анатоми, самаран, трик, на, нар, стамена, туцаник

Брана Николић

Живанизми

Народу који не жели да чека не вреди ни обећавати.
У транзицији радничка класа неће морати да мисли на годишње одморе. Имаће их напретек.

Када је народ сит свега, ђаво му не да мира.
Мед и млеко нам цури на све стране. Тако је када сви почну да музу.

За пензионере је и дијетална храна папрена.
Истина је релативна ствар. Званично, стандард нам расте, а практично гаће нам спадају.

Увек смо на репу каравана. Сви знају да нас куче нема за шта угристи.

Уверен сам да има Бога. Сви смо клекнули на колена.

Живан С. Филиповић

(Ах)форизми

Поновили смо се! Старе проблеме смо оставили у старој, да бисмо могли да се суочавамо са новим, у (н)овој.

Неки ништа не узимају к срцу. Углавном узимају ка џепу.

Лекари кажу да је смех од срца добар за срце. Зар су морали да иду на факултет да би то научили?!

Често у боље сутра пре стигну они који иду пешке од оних са мерцедесом.

Писање је најлакши посао на свету! За оне који никад нису писали.

Свако је власник свог живота, само многи са тиме нису упознати.

Код нас има много повучених људи. Вуку нас за нос.

Јаки људи добро крију своје слабости.

Невен Шијаков

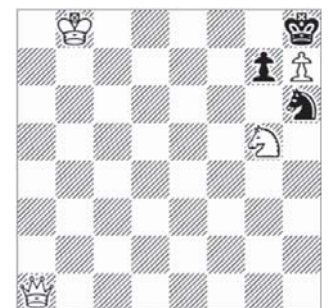
Шаховски проблем

Стеван Ђулинац
Политика, 1985.

Решење проблема у следећем броју.

Решење из прошлог броја:
1. ДБ1!

Три настављене одбране црног скакача.
(На сваку од три одбране остварује се само један могући мат.)

Мат у два потеза

Да ли сте знали ...

– да овако топло време на почетку зиме није забележено још од 1959/60. године када су пролећне температуре трајале од 17. децембра до 16. јануара? Међутим, слично време смо, да подсетимо, имали и пре две године, када је у децембру и јануару било суво време, али је у фебруару наступила јака зима.

– да су у Београду

најхладнији и најтоплији зимски дани измерени још у 19.

веку? Тако је најхладније било 10. јануара 1893. године са $-26,2$

степен Целзијуса, а најтоплије 12. фебруара 1899. са $24,5$ степени. Званична метеоролошка мерења у Београду почела су 1887. године оснивањем Астрономске и метеоролошке опсерваторије.

– да је најхладнија зима на територији Србије била 1954. године, са просечном температуром ваздуха од $-4,7^{\circ}\text{C}$, док је најнижа температура на једној главној метеоролошкој станици измерена 26. јануара исте године у Сјеници и износила је -38°C ? Најтоплија зима била је 2007. године када је просечна температура износила четири степена, док је жива у термометру током зимских месеци највишу вредност достигла у Лозници 19. децембра 1989. године са $26,4$ степена.

– да је максимална

висина снега забележена на Копаонику у периоду од 15. до 17. фебруара 1984 – чак 198 цм, док је у нижим подручјима

максимална висина снежног покривача измерена у Лесковцу 31. јануара 1953, када је снег нападао 124 цм? Београдски рекорд износи 80 цм још од 3. фебруара 1962. године.

– да је од 1983. године започео пораст температуре на годишњем нивоу, тако да се предвиђа да ће до краја 21. века просечна температура порастати за $2,6$ степени? Лето ће бити топлије за $3,5$, а зима за $2,3$ степена. Више енергије, кажу стручњаци, трошиће се за расхлађивање него за грејање. Високе температуре постаће наша реалност.

Благостање

Две су основне врсте затвора – казнени и stomачни, с тим што је и овај други, на неки начин, казнени.

Између плуса и минуса најбитнији је пулс.

Разлика је увек било, од класних, преко крсних, до курсних и катастрофалних.

Нормалне државе се граниче само споља.

Не заборавите да на „величину“ државе утиче и мера човека у сваком њеном појединцу.

Дуго смо се мучили са тешком индустријом, а онда су дошли тајкуни и све нам олакшали.

Док су мрави на принудном одмору, чује се само цврчање цврчака.

Невероватно колико неки безвезњаци постижу помоћу својих веза.

На прагу смо великог успеха! Али, изгледа да је то праг наших могућности.

Дан људских права је велики датум, али мало је то за целу годину.

Слободан Дучић

Дејан Патаковић

Бриге

Као божија заповест нека се запише: брините туђе бриге ако својих немате превише.

Постоје људи који знају шта би требало да раде, али не раде, као и они који не знају, али раде.

Чим смо закорачили према ЕУ, ми смо нешто добили. Реч скрининг упала је у наш језик као орао међу питоме пилиће.

У неким земљама има нечег трулог. У другим, нађе се понешто здраво.

Бриге су родиле као никада, али весела су нешто подбацила.

Дошао сам себи. Немам појма где сам то био отпутовао.

Мени криза са лековима не пада тако тешко. Ове зиме лечићу се кућном медицином: куваном ракијом и куваним вином.

И ја сам непоправљиви лопов. Већ годинама крадем богу дане.

Није све изгубљено. Нешто смо и нашли. Углавном оно што нисмо ни тражили.

Милош Милић